

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 2-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 2-3879

NO. 284. — ŠTEV. 284.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 4, 1931. — PETEK, 4. DECEMBRA 1931

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX

WILLIAM GREEN ZAHTEVA 35-URNI DELOVNI TEDEN

MOŽAK SE JE SLEDNJIČ UVERIL, DA BI BILO ZAVAROVANJE PROTI NEZAPOSLENOSTI POTREBNO

Industrijo je treba težko obdačiti. — Ako bi se delo tako razdelilo, da bi delavci delali le po petintrideset ur na teden, bi bilo za vse dovolj dela. Brezposelni nočejo miloščine, ampak hrepene le po delu. — Konkurenčni boj v Detroitu. — Reorganizacija industrije mehkega premoga.

WASHINGTON, D. C., 3. decembra. — Predsednik mogočne Ameriške Delavske Federacije, William Green, je rekel, da bi bilo mogoče pregnati strahotno pošast nezaposlenosti edinole s pomočjo petintrideset urnega delovnega tedna.

Green je pričal pred posebnim senatnim odborom za tovarništvo, da bo nezaposlenosti čedalje več, če bodo industrijalci še vbodoče vztrajali pri petdeseturnem delovnem tednu.

Ako bi bilo delo tako razdeljeno, da bi delali delavci le po petintrideset ur na teden, bi bilo dela za vse dovolj.

Nezaposleni nočejo miloščine. Nezaposleni hočejo delo.

Posebni senatnemu odseku, ki skuša osnovati nekaj gospodarski svet, je pojasnil predsednik Ameriške Delavske Federacije, da je treba v gospodarstvu delati dalekosežne načrte za vbodoče. Najboljša pot za izboljšanje gospodarskih razmer je obnovitev nakupne moči naroda. Dolžnost industrije je, skrbeti za delavce, ki so postali žrtev napredujoče mehanizacije in izpopolnjenja strojev.

Nadalje se je zavzel Green tudi za nekako delavsko zavarovanje, kateremu je dosedaj odločno nasprotoval.

Ako industrija ne bo pri volji deliti svojih ogromnih dobičkov v obliki plač z delavci, naj jo vlada težko obdači in naj z denarjem, ki ga bo dobila od tega davka, pomaga nezaposlenim.

Green je stavil sledeče predloge:

— V vseh industrijah je treba uveljaviti najboljše obratne metode. Vse industrialne skupine morajo sodelovati. Dohodek odjemalcev je treba prilagoditi produkciji ter potom tega zvišati življenjski standard. Delavce je treba organizirati, da bodo imeli več zanimanja za obrat svojega delodajalca ter se bodo smatrali kot nekaki njegovi družabniki.

DETROIT, Mich., 3. decembra. — V avtomobilni industriji se bo razvil z novim letom velik konkurenčni boj. Avtomobili niso bili še nikdar tako poceni kot bodo prihodnje leto. Studebaker bo začel izdelovati model "Rockne Six" ter skušal z njim izpodriniti kare Fordovega in Chevroletovega tipa.

WASHINGTON, D. C., 3. decembra. — Polkovnik William J. Donovan, bivši generalni pravdnik Združenih držav, je rekel na konvenciji lastnikov premogovnikov, da je uglajena pot za spojitve posameznih premogovnih družb.

VELIKO IZSELJEVANJE TI-ROLCOV V JUŽNO AMERIKO.

INOMOST, Avstrija, 3. dec. — Thaler je odstopil kot poljedelski minister, da je mogel organizirati to selitev. Že spomladi nil, da bo vodil tisoč tirolskih je v ta namen potoval v države Argentinah, Čile in Paraguay ter se je slednjič odločil, da naseli do ustanovitve avstrijske naselbi- svoje rojake v Paraguay. S to dr- žavo je tudi podpisal pogodbo za 1 pet let.

DOBER PLEN SUHAŠKIH AGENTOV

Aretirali 13 mož. — Zapolnili žganja v vrednosti 100 tisoč dolarjev. — Streljali so z strojnimi puškami.

WESTPORT, Mass., 3. decembra. — Ladja obrežne patrolne je zalotila motorni čoln, na katerega je pričela streljati s strojnimi puškami. Strelji so bili dobro pomejani in motorni čoln je bil ves preluknjan in se je potopil. Dvanjst mož je bilo aretiranih in 1200 zabojev žganja zaplenjenih v vrednosti 100 tisoč dolarjev.

Motorni čoln Star se je nahajal blizu New Bedford, ko ga je patrolna ladja zapazila. Takoj je pričela streljati nanj. Patrolna ladja je pozvala motorni čoln, ki je bil brez luči in naložen z zaboji, da se ustavi, toda čoln se je naglo obrnil in hotel pobegniti.

Patrolna ladja je takoj pričela streljati in na čolnu je nastala eksplozija. Patrolna ladja se približa motornemu čolnu in vzame posadko z zaboji žganja na svoj krov. Kmalu je čoln izginil v valovih.

DEKLE NAPADLO UMETNIKA

SAN FRANCISCO, Cal., 3. decembra. — August Bail Johnson, sestra 20 let, lepi umetniški model je napadla umetniškega arhitekta Robert A. Lockwood in mu z britvijo prerezala vrat v njegovem ateljeju.

Sama je priznala, da mu je razbeljena britvijo razrezala vrat, ker ji je Lockwood lagal.

Lockwood, ki se nahaja v bolnišnici, pa zatrjuje, da se je sam hotel usmrtiti; ko pa so mu oblasti povedale, da je lepa Augusta priznala svoj zločin, je samo rekel, da je ne bo sodnijsko zasledoval.

Avgusta Johnson je omožena in ima dva otroka v Culver City, Cal. Lockwoodova žena pa se zaradi jetike nahaja v bolnišnici.

GEORGIA BO OBRŽALA STARI ČAS

ATLANTA, Ga., 3. decembra. Vsed ljudskega glasovanja bo država Georgia obdržala stari čas, ki je v veljavi že od l. 1883. Hoteli so vpeljati čas vzhodnih držav, toda glasovanje za stari čas je izpadlo 5 proti 4.

Waleški princa ima malarijo.

LONDON, Anglija, 3. novembra. — Navzle objavi z St. James Palace, da je 37 let stari angleški prestolonaslednik waleški princ v postelji zaradi malega prehlada, naznanja "The Daily Mail", da je princ obolel za malarijo.

Princa je obiskal Sir Stanley Hewett, ki je pred dvema letoma tudi zdravil kralja v njegovi nevarni bolezni. Princ je odgovarjal vse svoje obveznosti, dasi je tekom dneva sprejel več obiskovalcev.

Že lansko leto je princ zbolel za malarijo v angleški vzhodni Afriki, toda je bila milejšega značaja. Kot pa se sedaj zatrjuje, je njegova bolezen precej resna.

ZOBOZDRAVNIKI POMAGAJO BREZPOSELNI

Zobozdravniško društvo je sklenilo popravljati brezposelnim zobe zaastonj. — 4000 zdravnikov obljubi pomoč.

Ameriško zobozdravniško društvo je po svojem predsedniku dr. Martinu Deweyu sporočilo, da bodo družinam brezposelnih popravljali zobe brezplačno ali pa samo za ceno kar velja material.

To so zobozdravniki sklenili na svoji letni konvenciji in 4000 zdravnikov je obljubilo svojo pomoč. Pri tem pa so vključeni samo zobozdravniki države New York in dr. Dewey je rekel, da bo na konvenciji vseh zobozdravnikov v Združenih državah priporočal, da se ta pomoč raztegne po vseh ameriških državah ter upa, da bo za njegov predlog pripravljenih 42.000 zdravnikov.

Zdravniški komisijoner mesta New Yorka dr. Shirley W. Wynne je rekel, da morejo mestne klinike oskrbovati samo sem odstotkov newyorških otrok, ki imajo slabe zobe in da bi oskrba vseh otrok v New Yorku veljala mesto enajst milijonov dolarjev, kar je polovica več, kot pa je določeno za to zdravstveno stroko. Dr. Wynne je tudi rekel, da bi se v marsikaterem slučaju bolezen zob mogla preprečiti ako bi nekateri izpremenili svojo hrano.

DIVJI KONJI VSTAVILI VLAK

MONERO, Colo., 3. decembra. Divji konji, katere je sneg pregnal s hribov, zelo ovirajo promet Denver in Rio Grande železnice.

Konji se pasejo ob železnici in se sprehajajo po osnaženem tiru. Železniška uprava je naprosila državo za dovoljenje, da sme postreliti živali.

NAZNANILO VLAGATELJEM SAKSER STATE BANK

Ker so v zadnjem času cene bondov, v katere nalagajo banke, svoj denar, zelo padle, je ravnateljstvo Sakser State Bank začasno izročilo upravo banke državnemu bančnemu departmentu.

To se je zgodilo izključno le zaradi tega, da državna oblast zavaruje pred izgubo one vlagatelje, ki imajo naložen denar v Sakser State Bank.

Če bo kdo kaj prizadet, bo prizadet edinole Mr. Frank Sakser, ki je naložil vse svoje privatno premoženje v svoje bančno podjetje.

MLAD MORILEC BO USMERČEN

17-letni deček mora umreti. — Governer pravi, da njegova mladost ni izgovor za umor. . .

SPRINGFIELD, Ill., 3. dec. — Governer Louis L. Emmerson je odklonil pomiloščenje Russellu McWilliamsu, 17-letnemu obsojenemu ubijalcu, rekoč, da njegova mladost ni zadosten izgovor za njegov zločin.

Governer je odgovoril slovitemu odvetniku Darrowu, ki je prosil governerja za pomiloščenje Williamsa, da bi pomiloščenje samo dalo dovoljenje drugim mladim dečkom, da bi šli okoli z revolverji in morili.

Williams je obsojen, da gre na električni stol v Jolietu 11. decembra, ako se Darrowu in drugim velikim zagovornikom ne posreči doseči njegovega pomiloščenja.

Governer Emmerson pravi, da je Williams na svoj 17. rojstni dan vzel revolver in steklenico žganja in šel ko drugi na svoje morilne delo.

Williams je tedaj oropal motormana Williamia Sayles in ga sedemkrat ustrelil.

M. GANDHI JE OBOLEL V LONDONU

Londonska megla je spravila Gandhija v posteljo. — Ima hudo vročino. — Do zadnjega je ključoval vremenu.

LONDON, Anglija, 3. decembra. — Voditelj indijskih nacionalistov Mahatma Gandhi, na katerega ni vplivala londonska megla navzle njegovi pičli obleki, je moral v posteljo.

V London je prišel 12. septembra na konferenco zaradi neodvisnosti Indije. Vsed preoblegla dela pa je zelo oslabil in se ga je lotil hud prehlad. Predno pa je legel v posteljo, je še opravil svojo običajno molitev.

Gandhi je ves čas konference bil ogrujen samo z navadno plateno rjuho in še celo, ko je bil povabljen h kralju, ni hotel obleči evropske obleke. Tehta samo sto funtov. Njegova hrana je zelo skromna, ponajveč kozje mleko. Kozo je pripeljal s seboj iz Indije.

V torek je bila konferenca končana in Gandhi je imel dolg govor, ki ga je utrudil, da je oslabil in moral leči. Gandhi namerava v soboto odpotovati v Indijo. Zadnji dan konference pa je izjavil, da bo nadaljeval boj proti Angliji za neodvisnost Indije.

POLJSKI VOJAK VSTRELJEN KOT ŠPIJON

POZNANJ, Poljska, 3. decembra. Poljski vojak Franc Kalmke, star 23 let in nemške narodnosti, je bil pred vojaškim sodiščem zaradi špijonaže v prid Nemčije obsojen na smrt in je bil takoj ustreljen.

Kalmkeju so zavezali oči, predno je bil ustreljen. Moško se je postavil pred namerjane puške in je čakal na strele.

EINSTEIN NA POTI V AMERIKO

Njegov odhod je bil tajen. — Ni hotel sprejeti časnikiških poročevalcev. — Odpotuje v Californijo.

BERLIN, Nemčija, 3. decembra. Profesor Albert Einstein in nje- land in bosta prišla v Los Angeles 27. decembra. Pred odhodom in bosta prišla v Los Angeles 27. decembra. Pred odhodom je naprosil Einstein kapitana, da nikomur ne izda, da se nahaja na parniku.

Njegova žena je šla na parnik v Bremen, njen mož pa v Antwerpen. V Združenih državah namerava ostati deset tednov.

ANTWERPEN, Belgija, 3. decembra. — Uradniki Hamburg-America proge so potrdili, da sta profesor Einstein in njegova žena odpotovala v Združene države s parnikom Portland, ki pristane v Panami in v pacifičnih pristaniščih, med njimi tudi v Los Angeles in San Francisco. Do Los Angeles bo vozila ladja 27 dni.

Na profesorjevo prošnjo je bil njegov odhod zagrnjen v tajnost. Kot se sliši, je zelo vesel, ker bo mogel delati na največjem observatoriju na Mount Wilson. Ni pa hotel priti v stik s časnikarskimi poročevalci, zato je tako tajno odpotoval.

DVANAJST RIBIČEV REŠENIH

FREEPORT, L. I., 3. decembra. Obrežni pazniki so rešili družbo dvanajstih ribičev, ki so se v nedeljo odpravili z motornim čolnom na morje loviti ribe. Motor se jim je pokvaril in vihar jih je zanesel na odprto morje.

Parnik Cosulich proge "Saturnia", ki je ravno vozil v newyorško pristanišče, jih je opazil in je po radiju sporočil obrežni patroli ter označil kraj, kje se nahaja ponesrečeni čoln.

Takoj je odplul parnik "Cartigan" in je ponesrečence tudi našel. Njih čoln je bil 20 milj od obrežja.

NAJBOGATEŠI PRINC POROČI PRINCESO

NICE, Francija, 3. decembra. Najbogatejši princ na svetu, prestolonaslednik na Hyderabad prestol v Indiji, se je poročil s hčerjo zadnjega turškega kalifa, princezo Durr I Šavar.

Obenem z njim pa se je poročil tudi njegov mlajši brat princ Mouazam Jah s sultanovo hčerjo Niloufer Hanim.

Princ Aazam bo zasedel prestol najbogatejših indijskih držav. Privatno premoženje njegovega očeta se ceni na 500 milijonov dolarjev, poleg tega pa ima tudi mnogo dijamantov in drugih dragih kamnov.

Njegova nevesta je stara 18 let in je hči prince Abdul Medjid, ki je bil od leta 1923 odstavljen kot kalif ali poglavar mohamedanske vert. Od tedaj živi bivši kalif na Rivier.

Medjid je dal svoji hčeri 125 tisoč dolarjev dote, toda njen ženin je moral podpisati, da ostane to vedno last njegove hčere, tudi v slučaju, ako bi bil njun zakon kdaj ločen.

ALFONSOV SIN SE NE SME POROČITI

Španski princ Jaime se je hotel tajno poročiti. Oče je za to izvedel in poroko preprečil.

PARIŽ, Francija, 3. decembra. Bivši španski kralj je preprečil tajno poroko svojega drugega sina Don Jaime Burbonskega z navadno meščanko, ki si jo je izbral za svojo nevesto.

Pred nekaj dnevi je princ Jaime naznanil svojim starišem, da se misli z avtomobilom odpeljati na kratko potovanje iz gradu Fontenebleau, kjer stanuje španska kraljeva rodbina, odkar je bila izgnana iz Španske v aprilu tega leta.

Osebe pa, ki so v neposrednem stiku s kraljem Alfonzom, zatrjujejo, da je nameravano potovanje z avtomobilom bil samo izgovor, in da se je princ hotel tajno poročiti z nekim španskim dekletom.

Princ si je preskrbel že vse potrebne listine za poroko. Prijatelji kraljevske roduvine pa so za to izvedeli in sporočili kraljici Viktoriji, ki pa je tudi povedala svojemu možu Alfonzu. Oče mu je naročil, da sin piše dekletu pismo, v katerem ji naznani, da se ji odpove in da je ne misli poročiti. Sin je ubogal očeta in pisal.

Princ Jaime je bil do pred par let gluhonem. Po večkratnih operacijah pa se mu je sluh izboljšal in je pričel tudi govoriti.

Ker je njegov starejši brat princ Asturije bolan, da mu na raznih krajih pogosto krvavi te lo, je bil princ Jaime določen, da bo po svojem očetu zasedel španski prestol. Ker je bil kralj Alfonz odstavljen, seveda to vprašanje ne pride več v poštev.

To bolezen imajo vsi otroci španskega kralja in so jo podedovali po svoji materi kraljici Viktoriji, ki je bila angleška princesa. Vsi potomci stare angleške kraljice Viktorije so po njej podedovali to bolezen, ki je, kot izgleda, neozdravljiva.

DVIGNJENJE ZAKLADA JE ODGODENO

Delo za dvignjenje zaklada "Egypta" je končano. — Potapljači so odšli domov. — Spomladi prično zopet z delom.

BREST, Francija, 3. decembra. — Ladja Artiglo II., ki je skušala dvigniti zaklad potopljenega parnika Egypt je prenehala za zimo s svojim delom. Parnik Egypt se je potopil leta 1922, ko je tožil zlato v vrednosti pet milijonov dolarjev. Potapljači, ki so bili na delu že nad eno leto, so že odstranili vse zapreke in so prišli do zadnje stene, ki jim brani dohod do prostora, v katerem se nahaja zlato. Zaradi zimskih viharjev pa z delom ni mogoče nadaljevati.

Polovica potapljačev je odšla v ladjo, druga polovica pa ostane v Brestu, da sem in tam obišče kraj, kjer leži ladja na dnu morja, da se uveri, če se ladja ni premaknila s svojega prostora.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

54 celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za izozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$1.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne nameni, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

ŠPANSKA SE DVIGA

Na Španskem je opaziti proces preporoda, in vse kaže, da se bo španska republika preosnovala v revolucionarno ljudsko državo.

Pred par dnevi je predložil socialistični justični minister Fernando de los Rios javnosti besedilo zakonodaje za agrarno reformo.

"Agrarna reforma" je navidez nedolžno ime, kajti v resnici je to radikalni dveletni načrt za popolno preosnovo gospodarske in socialne strukture dežele.

Kot zagotavljajo, podpira predlog za reformo tudi konservativno meščanski Aleala Zamora, ki bo najbrž izvoljen za državnega predsednika.

To stališče je tembolj presenetljivo, ker gre za predlog, ki je zgrajen na strogo socialističnih principih, ki ubira socialistično pot in ima socialistični cilj.

Predlog določa, naj se v prihodnjih dveh letih parcelira vsa velika posestva ter naj se da veleposestnikom primeroma le malo odškodnino. Posestva bi potem razdelili med 75,000 španskih kmetijskih družin, ki dosedaj niso lastovale niti najmanjšega kosčka zemlje.

Ako se pomisli na Rusijo, ne gredo take temeljite izpremembe posebno gladko izpod rok. To je težaven proces, ki ga spremljajo razne gospodarske motnje, in nje-ga posledica je povečanje razrednih nasprotij.

Istočasno bi se moral razvijati ogromni vzgojni program, da bi se nevednemu kmetickemu ljudstvu odprle oči.

Da ima vlada nekaj takega v mislih, je razvidno iz tega, ker je na svoje stroške naročila za vsako vas nekaj radio-aparatur.

S tem programom se je podal španski narod na ogromno delo, ki je nekaj povsem novega za Srednjo Evropo ter ima v zgodovini le dva primera, namreč Rusijo in ponesrečeni agrarni poskus v Mehiki.

Ako pa španski socialisti domnevajo, da bodo španski kapitalisti in mogočnejši to preosnovo mirno gledali, in da ne bodo nudili nobenega odpora, se britko motijo.

Še nikdar v zgodovini ni posednjoči razred mirno in brez odpora zapustil svojega mesta.

NOVI USPEHI HITLERJEVCEV

Berlin, 15. novembra.

Stranke weimarske koalicije imajo v narodnih socialistih opasnega protivnika, o katerem se ne morejo zediniti, ali je nevarnejši v opoziciji ali v vladi. Branijo se Hitlerja na vso moč in smatrajo, da bi njegov vstop v vlado takoj porušil ne samo ravnotežje v kolaciji, marveč tudi pozitivni pravice nemške mednarodne politike. Po vsem dosedanjem dejanju in nehanju fanatičnih desničarjev se lahko sklepa z gotovostjo, da bi narodni socialisti v vladi res tako pokvarili dosedanje, vsaj znosne odnose s Nemčijo do sosedov. Svoja hrupa demagoška gesla bi uporabili zlasti proti Poljski in Franciji, zavzeli bi se za pripojitev Avstrije, s Čehoslovaško bi na vso silo našli kako sporno točko, vtikali pa bi se nedvomno tudi v notranje zadeve vseh onih držav, kjer živi peščica Nemcev. Vladni koaliciji zato nikakor ni zameriti, da se brani takšnega sodelavca, pa naj Hitler zadnje leto še tako podarja svojo dobro voljo do zakonitosti, in modre previdnosti.

Narodni socialisti tedaj zaskrbi v nobenem pogledu niso sposobni, da bi sodelovali v vladi, vendar pa v opoziciji niso vladnim strankam nič manj opasni. Zanje ne dela čas, kajti njihov program in njihova taktika bi v normalnih prilikah pač ne mogla pridobivati tal v narodu. Zanje dela kriza in v tem je skrivnost njihovega uspeha. V opoziciji, ki ne nalaga narodnim socialistom nikake odgovornosti, ki ji mogoče gojijo neusmiljeno kritiko vladnih ukrepov in ki tudi ne more dovesti do nikakega neuspeha, raste Hitler v tempu, ki mu ga druge stranke lahko zavidajo.

V zveznih deželah napreduje proces prehajanja nemških mas na skrajno desno, v manjši meri tudi na levo. Volitve v deželne zbore na Oldenburgskem, v Hamburgu na Anhaltskem in Mecklenburškem so dovolj pokazale, v kakem obsegu se vrši ta proces radikalizacije nemških volilcev. Ako so bile volitve v omenjenih krajih resno opozorilo vladi, tedaj pomeni potek volitev na Hessenskem, kjer je te dni ljudstvo pristopilo k volilnim žarjam, naravnost katastrofalni migljal vladi, da je postala hitlerjevska opozicija nad vse nevarna notranja sila.

Hitlerjevi so pri hessenskih volitvah dosegli nad 300.000 glasov in z enim mahom postali najmočnejša frakcija v deželnem zboru. Njihovi poslanski mandati so se pomnožili od enega samega na 27 ter jim pri 70 poslanskih mestih v hessenskem deželnem zboru manjka do absolutne večine 9 mandatov. Po razmerju glasov pri zadnjih državnoborskih volitvah bi hitlerjevemu pripadlo vsega le 13 mandatov, njihov porast v enem letu znaša tedaj dobrih 100 odstotkov. Obenem z narodnimi socialisti so napredovali tudi komunisti od 4 na 10 mand.

Volilni račun so plačali socialisti z izgubo 9 centrum in izgubo 3. nemška ljudska stranka z izgubo 7 in državna stranka, demokraci ter nemški nacionalci, ki so

izgubili ostalo. Hitlerjevi, komunisti in njihova opozicija so si z 38 mandati priborili nadpolovično večino napram zmernim strankam weimarske koalicije.

Volilno znano narodnih socialistov je nemška javnost splošno pričakovala. Prerokovali so jim 20 mandatov, toda hitlerjevci so jih dosegli 27. To dejstvo meče zarko luč na razpoloženje nemškega ljudstva.

Hessenska je sicer po svoji velikosti še le sedma dežela v nemški državi zvezi in šteje samo okoli 1,360.000 prebivalcev, vendar se simptomi elementarnega porota in preokreta na skrajno desno v Nemčiji le preveč množe, da bi se dalo prikriti dejstvo.

Nemčija stopa z velikimi koraki in intranzigentni, fanatični in desperatski Hitlerjev tabor. Vladne stranke v svoji borbi proti narodnim socialistom često apelirajo na treznost in razsodnost ljudstva, poudarjajoč, da stranka s takim načinom političnega udejstvovanja, kakor ga v obilni meri kažejo hitlerjevci, ne sme priti na vladno krmilo.

Drugi tehtni razlog je bojazen inozemstva, ki vidi v hitlerjevcih kalilec evropskega miru in s to bojaznijo je v zvezi občutno padanje nemškega gospodarskega kredita v tujini. Kakor pa izpričujejo volitve v nemške pokrajinske zbore zadnjega časa, so nemški volilci tako pod vplivom gospodarske krize, da so dostopni vsakršni hujskaški demagogiji z leve in z desne.

Vladnim strankam ginejo tla pod nogami in nedvomno je, da se bodo morale v kratkem odločiti na to ali ono stran. Spustiti bodo morale hitlerjeve v vlado ali pa pričeti proti njim vse druge energije evropske borbe, kakor je dosedanja. Sedanja pot polovičarstva in neodločnosti mora nujno dovesti v nedogledno nesrečo za Nemčijo in morda tudi za ostalo Evropo.

BEDA UMETNIKOV V NEMČIJI.

Minuli teden se je v Parizu obšel mladi slikar Schewede. Prišel je tja lani menda iz Finske v upanju, na zaslužek in slavo. Bogati Američani, na katere je sanjal, so izostali in je revež naposled podlegel razočaranju in lakoti. Samo njegova stara perica je prinesla šopek vrtnic na grob.

Ostali dobavitelji so prišli z neplačanimi računi in glasno preklinjali, ko so videli, da ne morejo ničesar zarubiti vprazni revni umetnikovi delavnici. V Berlinu in morda povsod vlada med umetniki revščina. Posebno se je že razpravljal o ustanovitvi neke samopomoči. A kako bi pomagali drug drugemu ljudje, ki vsi skupaj nimajo prav nobenega zaslužka? Zato so navdušeno pozdravili mednarodni umetniški krogi izvirni domislek znane nemške slikarice, gospe Hannot-Jacobijeve. Predlaga menjalno trgovino. Trgovci s kurivom bi lahko zalagali kiparje in slikarje s premogom in drvni. Prejemali bi vzameno kipe in slike. Časi se še bodo spremenili. Trgovci bodo pozneje bogato oskudovani, ker utegne postati marsikateri sedaj ubogi umetnik svetovno znan. Zobozdravniki na isti način lahko že sedaj zdravijo umetnike. Saj ne bo lepa izvirna slika s primerkom vsebino nikoli odveč v zobozdravnikovi sprejemni sobi. Še peki, mlekariji in mesarji morajo izrabiti priliko za dobro delo. Pridobili bodo marsikatero umetniko, ki bo v okras njihovim domovom, ne da bi za njo morali plačati gotovino.

Berlinski umetniki so že ustanovili poseben gospodarski urad, ki bo navezal stike s trgovskimi krogi in omogočil čim širšo izvedbo novega načrta.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Zdravstvenih državah.

Iz Slovenije.

Pater Hubert Rant umrl.

17. novembra je po dolgem trpljenju umrl v Leonišču višji vojaški duhovnik v pokoju pater Hubert Rant.

Pokojnik je bil rojen v Škofji Loki. Študiral je gimnazijo v Kranju in v Karlovcu in je vstopil po maturi v novicijat frančiškanskega reda na Trsat. Novomašo je bral leta 1894 v Ljubljani. Ko mlad redovnik je po potresnem letu 1895 odšel v Egipt, kjer je vodil tamošnjo našo kolonijo. Organiziral je svoje rojake in jim v vsakem pogledu pomagal. Tedaj sta mu zvesto pomagala dva Slovence, pokojni leknar Hugon Roblek, ki je umrl tragične smrti, ko je skočil iz gorečega Narodnega doma v Trstu, in univerzitetni prof. dr. Fran Jenko. Šest let je pater Hubert skrbel za dušni in telesni blagor svojih rojakov v Egiptu, nato se je vrnil v Evropo in postal vojaški duhovnik. Služboval je v Gorici, Imenosti, Trstu in v Dubrovniku. Kot divizijski župnik je bil na ruski in italijanski fronti. Po prevaru je kot zavezen Jugoslovčan stopil v jug. vojsko. Na Dunaju je v vojaških arhivih z največjim naporom zbral imena naših padlih vojakov. Do svoje vpokojitve l. 1930 je služboval v Novem Sadu. Tedaj je nevarno zbolel in pred dnevi ga je smrt rešila vsega trpljenja. Umrl je v starosti 61 let.

Pustolovščine sleparja, ki je hotel "regulirati" cene mesa v Kamniku.

Sredi meseca oktobra se je nastanil v neki kamniški gostilni mlad Bosanec. Imel je gotovo precej denarja, ker se je večkrat popelejal z avtomobilom po prelepi kamniški okolici. Govoril je, da namerava odpreti na Glavnem trgu veliko mesarijo in prekajevalnico. Meso bo prodajal po 7 in 8 Din in bo s tem prisilil vse kamniške mesarje, da bodo prodajali meso po tej ceni. Vsakega je še posebej opozarjal na specialni izdelek salam, katerih bo napravil veliko množino in jih prodajal za malico. Sploh hoče regulirati pretirane cene mesa in s tem postati velik dobrotnik Kamničanov.

Mladi Bosanec si je celo nekajkrat izposodil konja in voz in se odpeljal na deželo ogledoval živino. Pred kratkim se je ustavil s konjem pred hišo nekega Kamničana in potkal na njegovo dobro sree, češ: "Posodi mi par sto dinarjev, katere bom takoj vrnil, kajti vsak dan čakam večjo vsoto denarja od svojega očeta — bogatega trgovca v Bosni. Teh sto dinarjev bom dal kmetu za 'aro', da si zagotovim krasnega volja!" Naprošeni ni imel povoda dvomiti o resničnosti njegovih besed, pa mu je posodil zahtevano vsoto. Ko se je naslednji dan Bosanec zopet oglašil s prošnjo, naj mu posodi še "barem jednu hiljadu", je oni zahteval, naj mu pripelje koga, ki bi zanj jamčil. Tega seveda ni mogel najti, čeprav se je obrnil na vse strani. Razočaran sprito nevalečnosti Kamničanov, ki ga nočejo podpirati pri izvedbi načrta, da bi meščanom preskrbel ceno mesa in salame, je zagrozil, da bo šel raje drugam, kjer ga bodo sprejeli z odprtimi rokami.

Toda tudi ta grožnja ni omečila nobenega Kamničana, da bi zanj "dobro stal", zato je res sklenil, da bo obrnil hrbet nevalečnosti temu mestu. Najel si je avtomobil in naročil soferju, naj ga počaka čaka pred gostilno. Čez nekaj časa ga je poslal pred neko hišo, češ, da tam čakata dva visoka gospoda, ki sta prispela iz Kranja in katera naj privede k njemu. Teh "gospodov" seveda ni bilo na označenem mestu in ko jih tudi še pol ure pozneje ni bilo, je ukazal soferju, naj ga popelje v Kranj. Iz Kranja sta krenila v Škofjo Loko, od tu pa v Ljubljano. Pred mitnico je Bosanec naročil soferju, naj ga počaka trenutek, kar mora oddati neko pismo v sosednji (menda Vilharjevi) ulici. Res je vrtil v roki kuverto, na kateri je sofer razbral naslov ulice.

Ki ga je sofer čakal že eno uro pred mitnico, je postal vznemirjen, ali Bosanec ni morda pobegnil. Dosedaj ni imel povoda na tako misel, ker ga je že večkrat vozil, a je dobil vedno plačano. Čakal je zastoj še poldrugeto uro, nato pa se je odpeljal v Ljubljano na policijo.

Prebrisanega Bosanca so dva dni kasneje aretirali v Ljubljani in izkazalo se je, da je odslužil svoj vojaški rok v Škofji Loki, kjer je dobil v roke pač premetenega sleparja, ki je tudi "olajšal" nekega posestnika za 4000 dinarjev. Kamnik mu je bil znan, ker je bil nekaj časa kot stražar na smodnišnici, zato je tudi tu poskusil svojo srečo.

Kamničani pa najbrž še dolgo ne bodo kupovali mesa po tako nizkih cenah, kakor jih je napovedal podjetni Bosanec.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Jugoslovanske ideje je tudi med našim narodom precej oživel. Na naši Butler cesti ne vidite več napisov "Kranjsko Slovenski Dom" ali "Kreiner Church". Vse to spada v staro ropotijo, in prav je tako.

Zadnje nedeljo smo imeli priliko, da smo iz ust našega priljubljenega konzula iz New Yorka slišali prav navduševalne besede. Obhajali smo namreč "Zedinjenje Jugoslovčanov" in pri popoldanskem zborovanju se je profesor Dević kot stolaravnatelj pokazal tudi govorno-ravnateljem.

Ne mislim s tem dopisom hvalliti nikogar posebno, toda besede našega generalnega konzula Jankovića so bile jako učinkovite, bodisi pri popoldanski, kakor tudi pri večerni slavnosti. Isto lahko povem o drugih govornikih, ki so izlivali svoja srčna čustva v kratkih in jedrnatih govorih.

Slovencev bi bilo gotovo več pričujočih, toda saj veste, da se sedaj ne sme pozabiti, da bi v kleti kaj ne "šlo čez". Hrvatov tudi bilo, ker oni so nacionalci in še vedno sanjajo o svojem kraljestvu, ki bi ga še vrag ne držal skupaj, kaj pa Hrvatje sami? Bilo je pa vseno veliko občinstva in videl sem, da se ni izgnila jutranja zarja iz naše naselbine in da imamo še dosti vnetih sre za napredek in dobrobit Jugoslovije.

Popoldne kakor tudi zvečer so se vrstili govori. Iz vsakega je zvenel isti duh in dajal pogum poslušalcem. Ta duh je bil namreč, da si mi kot bratje dajmo roke tako tukaj v tujini, kakor si podavajo roke naši bratje, ko treba onstran morja braniti našo očetnino.

Prepričan sem, da so besede prihojala iz src in tudi našle svoj odmev v srcih naših Jugoslovčanov. Ne bojmo se par izdajic, ki se najdejo vsepovsod in ne obupajmo, ko vidimo kako danes država za državo bankrotira. Naša Jugoslavija, dasi še mlada, nam obeta vse drugo kot pa kapitalizacija. Njena valuta denarna raste, nje sinovi se vedno množijo. Mi ji pomagamo moralno, kolikor le moremo in skušajmo zatrete v naših srcih našo staro napako — neslogo. Edino v slogi je moralna moč, telesne nam je Bog podaril dovolj. Toraj...

Bratski pozdrav vsem Jugoslovčanom!

Naročnik.

Sheboygan, Wis.

Dne 28. novembra se je vršila društvena veselica Slovenskega Zveze, podružnica št. 1. Vršila se je v spomin 5-letnice ustanovitve S. Z. Z. v prostorih Terezijskega županišča (Standard Hall).

Bila je nad vse nepričakovano velika udeležba in je bilo opaziti veselo in zadovoljno razpoloženje med udeleženci. Bil je ples, vesela domača godba in razni prizori. Lep govor je imela rojakinja Mrs. M. Prislund, kot glavna predsednica S. Z. Z. Lepa je bila deklamacija male 9-letne Ane Zor, oblečene v narodno nošo. Govorila je nadvse dobro brez pogrške v slovenskem jeziku. Zatoraj naj bi živila S. Z. Z. in njene plemenite ideje! Živila slovenska narodna zavest!

John Zorman.

Peter Zgaga

Pri rojaku, ki je imel jako hudo ženo, so krstili.

Na odločno očetovo zahtevo so krstili novorojenca na ime Jurij. — Zakaj ga nisi drugače krstil? — so ga vprašali prijatelji. — Saj je še več drugih lepših in bolj primernih imen. Janez, Tone, France ali kaj podobnega.

— Naka — je ugovarjal rojak. — Jaz hočem, da je Jurij.

— Kako si vendar prišel do tega imena? Ti nisi Jurij, tvoj oče ni bil in tudi v vsej tvoji zlahtni ni nobenega Jurja.

— No, če že hočete vedeti, vam bom pa povedal. Zdaj je Jurček še majhen, toda leta teko, in za otrokovo bodočnost mora skrbeti vsak dober in pošten oče. Ko bo star takole dva ali triindvajset let, se bo oženil. In če bo dobil takega vruga kot sem ga dobil jaz za ženo, mu bo ime Jurij prav prišlo. Bo že vsaj lahko lintverna premagal...

Začetkom tega tedna je pisalo časopisje, da so se delegati na neki mirovni konferenci v Parizu stekli.

To je šlo popolnoma po programu.

Delegati so jasno pokazali, za kaj jim gre pravzaprav in jim je le čestitati za njihovo odkritosrčnost.

V bodočem kongresu bo prišlo na vrsto vprašanje prohibicije. Mokra budo predlagali prekle oskernajstega amandamenta, suhač budo pa za to, da naj vse po starem ostane.

In vse kaže, da bodo suhači zmagali.

Dokler ne bo suhaška postava tako ostra, da noben suhač ne bo mogel dobiti opojnih pijač, toliko časa bo po starem ostalo.

Tega pa še tako zlepa ne bo, in vsled tega tudi prohibicije še ne bo konec.

V nedeljo bo sveti Miklavž. Zdi se mi, da letos ne bo kaj prida nosil, toda za vsak slučaj mu pa lahko nastavijo. —

Matija Pogorelec poroča, da je podoben ubitemu loncu, ki se slučajno še skupaj drži.

Boga zahvali, Matija, da je tako.

Nemara si že slišal, kako slovensko ženo, ki je pred leti gosposinjila v starem kraju pripovedovati, da so najboljši počeni lonci, katere je piskrovecze spretno povezal.

Novega lonca je kmalu konec, dočim drži zvezani še leta in leta.

Ameriški zdravniki so pa na glasu, da znajo zvezati in zašiti kot malo kdo drugi na svetu.

Tista radovednica, ki skuša izvedeti, če bo srečno poročena, naj kar v Slovensko-Amerikanski Koledar pogleda, pa bo še marsikaj drugega izvedela.

Naprimen: kakšnega značaja je, če je nagnjena na to ali ono plat in če bo v življenju tisto dosegla, kar so ji zvezde namenile.

In še dosti drugega lahko izve iz Koledarja, ki je po zadržilu čitateljev, letos izredno zanimiv.

— Včeraj sem pel na koncertu in da si videl, kako so mi ploskali!

— Verjamem, saj imaš ves zabuhel obraz.

Neki statistik je dognal, da je na svetu več stoletnih žensk kot pa moških.

To je zelo čudno, ker je znana stvar, da ženski vzame dosti več časa, da se postara, nego moške-mu.

Neki mladi možki je v Jersey vlomil v banko, pa je bil pri tem aretiran.

Rekel je, da bi se rad poročil, pa nima denarja. Zato je hotel ukrasti par tisočakov, da bi jih imel za poročno potovanje.

Namesto na poročno potovanje, se je moral podati v ječo. V ječi bo imel dovolj časa za premišljevanje, če je imel srečo ali smolo.

UMETNI KININ.

Profesor Rabe in njegov asistent na hamburškem državnem kemičnem zavodu sta si več let prizadevala sestaviti umetni kinin in končno se je učenjakoma res posrečilo izdelovati umetno hidrokinin in hidrokinidin tudi v velikih količinah. Sintetični kinin, ki ga je odkril profesor Rabe, je popolnoma enak kininu iz kože kininovega drevesa. Hidrokinin se razlikuje od kinina samo v tem, da ima za 2 atoma več vodika, sicer pa ninkuje enako in ima tudi enake kemične lastnosti, kakor kinin.

Kinin je edino sredstvo proti malariji in v tropičnih krajih Evropeju neobhodno potreben spremljevalec. Kinin se pa rabi tudi proti drugim boleznim, ki jih spremlja visoka temperatura. Zanimljivo je, da kinin v večji meri razlikuje od kinina samo v tem, da ima za 2 atoma več vodika, sicer pa ninkuje enako in ima tudi enake kemične lastnosti, kakor kinin.

JEKLENI VAGONI.

Pri bombnem atentatu na brzovlak Basel-Berlin so se zelo donesli novi nemški jekleni vagoni. Da ni bilo to izredno solidne konstrukcije večine vagonov, bi bile posledice atentata mnogo hujše. Pri bombnih atentatih in večjih železniških nesrečah vobče izgubi največ ljudi življenje zato, ker se zarijejo vagoni drug v drugega tako, da potnike ali zmečkajo, ali pa jih kosi razbitih vakonov ežko ranijo. Nova konstrukcija železniških vagonov se je v tem pogledu zelo obnesla in železniške uprave nekaterih držav že razmišljajo o tem, da bi gradile jeklene vagonne vsaj za brzovlake na važnejših progah.

Čeprav je skočil vlak s tira, ko je vozil s hitrostjo 100 km na uro, in je padel s 5 m visokega nasipa, so ostali jekleni vagoni nepoškodovani. Okna se niso razbila in tudi nobena vrata se niso skrivila. Poškodovan je bil edino švicarski leseni vagon, čeprav je bil kot zadnji vagon najmanj prizadet.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Odpravi bolečine
Ne trpite revmatičnih bolečin
in bolečin. Nabavite si steklenico linimenta
PAIN-EXPELLER

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE

štiri krasne knjige stanajo
jo s poštnino vred

\$1.35

"GLAS NARODA"

216 W. 18th St.

New York

THE YONKERS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

POUCNE KNJIGE
MOLITVENIKI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA GLAS NARODA
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

IGRE
RAZNE POVESTI IN ROMANI

Kupleti (Grum). Učni Mihec, —
Kranjske sege in navade, Ne-
zadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.—
Kupleta Kuza Meca (Parna)40

PESMARICA GLASBENE MATICE:
1. Pesmarica, uredil Hubad2.50
2. Koroške slovenske narodne
pesmi (Svikiaršic) 1. 2., in 3.
zv. skupaj1.—

MALE PESMARICE:
St. 1. Srbske narodne himne15
St. 1a. Sto čutiš, Srbine tužni15
St. 10. Na planine15
St. 11. Zvečer15
St. 12. Vasovalce15
St. 13. Podoknica15

Narodne pesmi za mladino (Zi-
ronnik) 1. II. in II. stopnja
VSE 3 stopnje skupaj20

Slavček, zbirka šolskih pesmi —
(Medved)25
Narodne vojaške (Ferjančič)30
Lira, srednješolska, 1. in 2. zvezek
po 50

Troglasi mladinski zbor primeren
za troglasi ženski ali možki
zbor, 15 pesni, (Pregeš)1.—

Mešani in možki zbori (Aljaš) —
3. zvezek: Psalm 118: Ti veselo
poj: Na dan: Divna noč40

6. zvezek: Opomin k vsejstvu: Sve-
ta noč: Strahotni: Hvalite Go-
spoda: Občutni: Geslo40

7. zvezek: Slavček: Zastavici: Ptič:
Domorodna iskra: Pri svadbi:
Pri mrtvaškem sprejedu: Geslo40

8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (me-
šan zbor): Prijatelj in sen-
ca (mešan zbor): Stoji, solnce
stoji: Kučinski listi40

CERKVENE PESMI
Domaci glas, Cerkevne pesmi za
mešan zbor1.—

12. Tantom Ergo (Premr)50
Masne pesmi za mešan zbor —
(Sattner)50

12. Pange lingua Tantom Ergo Ge-
nitori. (Foerster)50

12. Pange lingua Tantom Ergo Ge-
nitori (Gerbič)50

Hvalite Gospoda v njegovih svet-
nikih, 20 pesni na čast svetni-
kom (Premr)40

10. obhajilnih in 2 v castpresv. Sr-
cu Jezusovemu (Grum)35

Missa in honorem St. Josephi —
(Pogacnik)40

Kyrie60
K svetemu Resnjemu telesu —
(Foerster)40
St. Nikolaj60

NOTE ZA CITRE
Kozelski: Podok v igranju na
citrah, 4 zvezki3.50
Buri pridejo, harmonika20

NOTE za
TAMBURICE
Slovenske narodne pesmi za tambu-
rski zbor in petje (Bajuk)1.50
Bom sel na planine, Podpuri slov.
narodnih pesmi (Bajuk)1.—
Na Gorenjskem je fletno1.—

RAZGLEDNICE
Newyorške, Različne, ducat40
Velikonočne, božične in noveletne
ducet40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat40
Narodna noša, ducat40
posamezne po15

ZEMLJEVIDI
Stenski zemljevid Slovenije na moč-
nim papirju s platnениmi pregi-
bi7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:
Dravska Banovina30
Jugoslavija30
Gorenjska30
Slovenske Gorice, dravsko ptuj-
skopolje30
Ljubljanske in mariborske oblasti30
Pohorje, Kozjak30
Celjska kotlina, Spodnje sloven-
ske posavje30
Prekmurje in Medumurje30
Kamniške planine, Gorenjska
ravnina in ljubljansko polje30
Canada40
Združenih držav, veliki40
Mali15
Nova Evropa50
Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona,
Colorado, Kansas, Kentucky in
Tennessee, Oklahoma, Indiana,
Montana, Mississippi, Washing-
ton, Wyoming, vsaki po25
Illinois, Pennsylvania, Minneso-
ta, Michigan, Wisconsin, West
Virginia, Ohio, New York — vsi
ki po40
Velika stenska mapa Evrope2.—

Narodilom je priložiti denar, bo-
diti v gotovini, Money Order ali
poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če
pošljete gotovino, rekomandirajte
pismo.
Ne naročajte knjig, katerih ni u
ceniku.

Knjige pošljamo poštne prosto.

“GLAS NARODA”
216 W. 18 Street
NEW YORK

MOLITVENIKI

VETA URA
v platno vez.90
v fino usnje vez.1.50
v najfinejšo usnje vez.1.80
v najfinejšo usnje trda
vez.1.80

KRBI ZA DUŠO
v platno vez.90
v fino usnje vez.1.50
v najfinejšo usnje vez.1.80

ALJSKI GLASOVI
v platno vez.90
v usnje vez.1.20
v fino usnje vez.1.50
v najfinejšo usnje vez.1.60

VISBU SRCA
v imitirano usnje vez.90
v usnje vez.90
v fino usnje vez.1.20
v najfinejšo usnje vez.1.20
v bel celluloid vez.1.20

EBESA NAŠ DOM
v ponarejeno1.—
v najfinejšo usnje vez.1.50
v najfinejšo usnje trda
vez.1.80

ARIJA VARIJANTA
fino vez.1.20
v fino usnje1.50
v najfinejšo usnje trda
vez.1.60

Hrvatski molitveniki:

Prva jutarnost, fina vez.1.—
Prva Boga, a mir tuden, fina vez.1.50
najfinejša vez.1.60

Četrti večer, v platno90
fina vez.1.—
fina vez.1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano30
v belo kord vezano1.10

One into Me30
fino vez.30

My of Heaven:
fino vezano35
v usnje vezano70
v najfinejšo usnje vezano1.20

My of Heaven:
v celodni vezano1.20
v celodni najfinejši vez.1.50
v fino usnje vezano1.50

Practical Pocket Manual:
v fino usnje vezano1.30

ve Maria:
v fino usnje vezano1.40

POUCNE KNJIGE

angleško slovensko berilo2.—
angleško-slov. in slov. angl. slovar90
amerika in Amerikanci (Trunk)5.—
angleška služba ali nauk kako se
naj streže k sv. maši10

aj nalezljivim boleznim75
erkniško jezero1.20
omaci živnozdravstveni broširano1.25
omaci zdravnik po Knalpo:
broširano1.25
trdo vez.1.50

ovedarja1.50
liti računar75

ogostarja (Melik) 1. zvezek1.50
2. zvezek, 1-2 snopci1.80

letarstvo (Stalicki)2.—
ratka urška gramatika30
ratka zgodovina Slovencev, Hr-
vatov in Srbov30

ako se postane državljani Z. D.25
ako se postane ameriški državljani15
alija o dostojnem vedenju50
at. Kachicem60

obitna Računica75
liberalizem30
jubarna in subilna plana35
lateralja in emertija1.25

ludo, leti dr. Janeza Ev. Kreka75

ludenik, 1. zv.50
II. zv.50
(Oba skupaj 99 centov)

letarstvo1.—
leniško-angelski tolmac1.40
ludoljski slov. Kuharica, 608 str.
lepo vez. (Kallussek)5.—

leniška brez učitelja:
1. del30
2. del30

leniško-slovenski slovar2.25

leniški spisovnik ljubavni in
drugi pisem75

leniški besednjak1.50
leniški književstvo2.50

leniški slovar, trdo vez.1.80
broširano1.50

leniški slovar75
leniški slovar (11. zv.)40

Humorske, Groteske in Satire

vezano30
broširano60

Izlet g. Broučka1.20

Izbrani spisi dr. H. Dolenc60

Iz tajnosti prirode30

Iz modernega sveta, trdo vez.1.60

Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger:
2 zvezka1.50

Igrarke, broširano80

Igrarke75

Jagrinje75

Janko in Metka (za otroke)30

Jernač Zmagovalec, Med plazovi50

Jutri (Strug) trdo vez.75
broširano60

Jurčičevi spisi:
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov,
lepo vezanih10.—

6. zvezek: Dr. Zolner — Tugomer75

Juan imserija (Povesti iz španskega
življenja)50

Kako se sem jaz likal
(Alešovec) I. zvezek60

Kako sem se jaz likal
(Alešovec) II. zv.60

Kako sem se jaz likal
(Alešovec) III. zvezek60

Korejska brata, povest iz misijonov
v Koreji30

Krvna osveta30

Kmečki punt (Senoa)60

Kuhinja pri kraljici gosli nožici50

Kaj se je Markar sanjalo25

Kazaki60

Križev pot patra Kupljenika70

Kaj se je izmislil dr. Oks45

Levstikov zbrani spisi90

I. zv. Pesmi: Ode in elegije; So-
netje; Romance, balade in
legende; Tolmač (Levstik)70

5. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike70

Ljubljanske slike, Hissl lastnik
Trgovca, Kupčijski stražnik,
Uradnik, Jozin doktor, Gosli-
ničar, Klepetulje, Natakara,
Duhovnik, itd.60

Lov na ženo (roman)80

Lucifer1.—

Marjetica50

Materina žrtve30

Moje življenje75

Mali Lord80

Milijonar brez denarja75

Maron, krščanski deček iz Liba-
noma25

Mladih zanikernikov lastni živo-
topis75

Milinarjev Janez50

Musolino40

Mrtvi Gostac35

Mali Klatež70

Mesija50

Malenkosti (Ivan Albrecht)25

Mladim sreča, Zbirka povesti za
slovenska mladino25

Misterija, roman1.—

Moje1.25

Na različitih potih40

Notarjev nos, humoreska35

Narod, ki izmira40

Naša vas, II. del, 9 povesti90

Nova Erotika, trdo vez.70

Naša leta, trdo vez.70
broširano50

Na Indijskih otokih50

Naši ljudje40

Nekaj iz ruske zgodovine35

Na krvavih poljanah, Trpljenje in
strahote iz bojnih pohodov biva-
ga slovenskega polka1.50

Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka25

Okrajni pragazda80

Odkritje Amerike, trdo vezano60

meško vezano50

Praprčaneve zgodbe35

Pastir in zanki25

Pater Kajetan1.—

Pingvinski otek60

Povest o sedmih obešenih50

Pravica kladiva50

Pariški zlatar35

Prihajal, povest60

“ozigalec”25

Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire)
trdo vezano1.—

Po strani klubok50

Plat zvonca40

Pri stricu60

Prst boji30

Patra, povest iz irske junške do-
be30

Po gorah in dolinah50

Pol litra virača60

Poslednji Melikanec30

Pravljice H. Majar50

Prečizani, Prečera in drugi svet-
niki v grahofonu25

Prigodbe čestite Maje, trda vez1.—

Ptič selivke, trda vez75

Pred nevlito35

Popotniki60

Poznava Boga30

Pirika50

Povodnj30

Pravki Judek25

Prisega Hurovskega glavarja30

Pravljice in pripovedke (Košutnik)

1. zvezek40
2. zvezek40

Prvic med Indijanci30

Prepajanje indijanskih misijonar-
jev30

Roman treh sre1.20

Robinson50

Robinson Crusoe60

Revolucija na Portugalskem30

Rdeča in bela vrtnica, povest30

Rdeča megla70

Rdeča kolarica1.25

Slovenski Saljiver40

Slovenski Robinson, trd. vez.75

Sueški invalid35

Svetla Genovefa50

Solnce in senice65

Skrivnost najdenke35

Skozi širno Indijo50

Sanjaka knjiga, mala60

Sanjaka knjiga, (Arabska)1.50

Spomini Jugoslovanskega dobro-
volja, 1914—19181.25

Sredozemni, trd. vez.60
broširano40

Strahote vojne50

Suri smrti, 4. zv.35

Smrt pred hibo65

Stanley v Afriki50

Spomin znanega potovalca1.50

Stritarjeva Antiohija, broširano80

Sisto Sesto, povest iz Albuve30

Sin medvedjega lovca, Potopisni
roman30

Student naj bo, V. zv.35

Svetla Notburga35

Spisje, male povesti35

Stezolceder30

Sopek Samotarke35

Svetla noč30

Svetlobe in senice1.20

Slike (Miesko)60

Seržant Diavolo, vez.1.60

Spake, humoreska, trda vez.90

SHAKESPEAREVA DELA:
Macbeth, trdo vez.90
broširano70

Othello70

Sen Kresne noči70

SPLOŠNA KNJIŽICA:
St. 1. (Ivan Albrecht) Kanjenz
gruda, izvirna povest, 104 str.,
broširano35

St. 2. (Rado Murlik) Na Bledu,
izvirna povest, 181 str., broširano50

St. 3. (Ivan Rozman) Testament
ljubljanskega 4. del, broširano35

St. 4. (Cvetko Golar) Poletne
klasje, izbrane pesmi, 184 str.,
broširano50

St. 5. (Fran Milčinski) Gospod
Fridolin Zolna in njegove druž-
žina, veselomoderne črtice 1. 72
strani, broširano25

St. 6. (Novak) Ljubosumnost30

St. 7. Andersonove pripovedke,
za slovensko mladino priredila
Uta, 111 strani, broširano35

St. 8. Akt Stev. 11375

St. 9. (Univ. prof. dr. Franc
Weber) Problemi sodobne filo-
zofije, 247 strani, broširano70

St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej
Ternovec, religiozna karikatura
in minulosti, 55 str., broširano25

St. 11. (Pavel Golar) Peterikove
posvajanje sanje, božična povest35

St. 12. (Dr. Karl Engliš) Denar
narodno-gospodarski spis, poslo-
venil dr. Albin Ogris, 236 str.,
broširano60

St. 12. (Fran Milčinski) Mogočni
prstan, narodna pravljica v 4.
dejanjih, 91 str., broširano30

St. 13. (V. M. Garša) Nadežda
Nikolajeva, roman, poslovenil
U. Zun, 112 str., broširano30

St. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar,
narodno-gospodarski spis, poslo-
venil dr. Albin Ogris, 236 str.,
broširano80

St. 15. Edmond in Jules de Gon-
court, Renee Maupierin40

St. 16. (Janka Samac) Življenje,
pesmi, 112 str., broširano45

St. 17. (Prosper Marince) Verne
duše v vian, povest, prevel Mir-
ko Pretnar, 80 str.30

St. 18. (Jarosl. Vrehlicki) Opo-
roka lukovskega grafičarja, vese-
loligra v enem dejanju, poslovenil
dr. Fr. Bradac, 47 strani,
broširano25

St. 19. (Gerhart Hauptman) Pa-
topljeni zvon, dram. bajka v pe-
tih dejanjih, poslovenil Anton
Funtek, 124 strani, broširano50

St. 20. (Jul. Zeyer) Gampaci in
Komuraski, japonski roman, iz
čestine prevel dr. Fran Bra-
dac, 154 strani, broširano45

St. 21. (Fridolin Zolna) Dranajst
kratkočasnih zgodbic, II. 73 str.
broširano25

St. 22. (Tolstoj) Kreatorjeva
sonala60

St. 23. (Sophokles) Antigona, Za-
na igra, poslov. C. Golar, 80 str.
broširano30

St. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji
dnevi Pompejev, I. del, 335 str.,
broširano90

St. 25. Poslednji dnevi Pompeja,
II. del90

St. 26. (L. Andrejev) Črne ma-
ske, poslov. Josip Vidmar, 82 str.
broširano35

St. 27. (Fran Erjavec) Brezpo-
selnost in problem skrbstva za
brezposelne, 80 str., broširano35

St. 29. Tarzan sin opic, trdo vez.1.20

St. 31. Roka roko25

St. 32. Živeti25

St. 33. (Gaj Salustij Krisp) Voj-
na z Jugurto, poslov. Ant. Dok-
ler, 123 strani, broširano50

St. 36. (Ksaver Meško) Listki,
144 strani65

St. 37. Domače živali30

St. 38. Tarzan in svet1.—

St. 39. La Boheme90

St. 47. Misterij duše30

St. 48. Tarzanove živali30

St. 49. Tarzanov sin, trd. vez.1.20

St. 50. Sika De Graye1.20

St. 51. Slov. balade in romane80

St. 54. V metazu1.—

St. 55. Namisljeni bolnik50

St. 56. To in onkraj Sotle30

St. 57. Tarzanova mladost, trd.
vez1.20

St. 58. Glad (Hamsun)90

St. 59. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtvega doma, I. del1.—

St. 60. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtvega doma, II. del1.—

St. 61. (Golar) Bratje in sestre75

St. 62. Idijot, I. del (Dostojevski)90

St. 62. Idijot, II. del90

St. 64. Idijot, III. del90

St. 65. Idijot, IV. del90

Vsi 4 deli3.25

St. 68. Kamela, skozi ubo sivan-
ke, veseloigra45

Slovenski pisatelji II. zv.:
Potresna povest, Moravske sti-
ke, Vojvoda Pero i Perica, Čr-
tice2.50

Tigrovi zobje1.—

Tik za fronto70

Talif, (Bevk), trd. vez.75

Tri indijanske povesti30

Tunel, soc. roman1.20

Trenutki oddiha50

Turki pred Dunajem30

Tri legende o razpeli, trd. vez.65

Tri rože80

Tisoč in ena noč (Rape)
vez. mala izdaja1.—

Tisoč in ena noč:
1. zvezek1.30
II. zvezek1.10
III. zvezek1.50
3 KNJIGE SKUPAJ3.75

V krepilnih inkvizicije1.30

V robitvu (Matičič)1.25

V gorskem katiču35

V oklopniku okrog sveta:
1. del90
2. del90
OBA SKUPAJ1.60

Veliki inkvizitor1.—

Vera (Waldron), broširano35

Vojska na Balkanu, s slikami25

Vrtar, (Rabindranath Tagore),
trdo vezano75
broširano60

Volk spokornik in druge povesti1.—
trdo vezano1.25

Visnjega repatica, roman, 2 knjigi1.30

Vojni, mir ali poganstvo, 1. zv.35

V postiv je šla, III. zv.35

Valentin Vodnika izbrani spisi30

Vodnik svojemu narodu25

Vodnikova pratika I. 192750

Vodnikova pratika I. 192850

Vodniki in preporki60

Zmislje smrti60

Zmislje dnevi nesrečnega kralja60

Za kruhom, povest35

Zadnja kmetka vojska75

Zadnja pravda, vez.70

Zgodovina o nevidnem človeku35

Zmaj iz Bosne70

Življenje slov. trpina, izbrani spisi
Alešovec, 3. zv. skupaj1.50

Zlatokopi20

Zeniti naše Koprnele45

Zmoje in koner gaj. Pavle45

Zlata vas50

Zbirka narodnih pripovedk:
I. del40
II. del40

Znamenje štirih (Doyle)50

Zgodovinske anekdote30

Z ognjem in nočem3.—

Zločin in kazen:
I. in II. zvezek1.—
vezano1.25

Zgodbe Napoleonovega huzarja
vezano60

Zgodbe zdravniške Muznika70

Zlati pantar30

Zvestoba do groba1.50

ZBIRKA SLOVENSKEH POVESTI
1. zv. Vojnomir ali poganstvo35

2. zv. Hudo brezno35

3. zv. Vesele povesti35

4. zv. Povesti in slike35

5. zv. Student naj bo. — Naš vsak-
danji kruh35

SPISI ZA MLADINO

(GANGEL)

2. zv. trdo vezano. Pripovedke in
pesmi50

3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 po-
vesti50

4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8 po-
vesti50

5. zv. trdo vezano. Vinski brat50

6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-
vesti50

Ob vojski, Igrakaz v 5. dejanju60

Cyran de Bergerac, Herična kome-
dija v petih dejanjih. Trdo ve-
zano1.70

Edela, drama v 4. del.60

Gospa z morja, 5. del.75

Lokalna težnjava, 3. del.50

Marta, Semenj v Richmondu, 4.
dejanja30

Ob vojski, Igrakaz v štirih slikah30

Tončkove sanje na Miklavšev ve-
čer, Mladinska igra s petjem v
3. dejanjih60

K. U. R. Drama v 3. dejanjih s
predigro, (Čapek), vez.45

Revizor, 5. dejanj, trd. vezano75

Veronika Deseniška, trd. vez.1.50

Za križ in svobodo, Igrakaz v 5.
dejanjih35

Ljudski oder:
1. zv. Tihotapec, 5. dejanj60

5. zv. Po 12 letih, 4. dejanja60

Zbirka ljudskih iger:
3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. snopci, Sv. Just; Ljuberen
Marijinega otroka30

3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. snopci, Sv. Just; Ljuberen
Marijinega otroka30

3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. snopci, Sv. Just; Ljuberen
Marijinega otroka30

3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. snopci, Sv. Just; Ljuberen
Marijinega otroka30

3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. snopci, Sv. Just; Ljuberen
Marijinega otroka30

3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. snopci, Sv. Just; Ljuberen
Marijinega otroka30

3. snopci, Mlin pod zemljo, Sv.
Neža, Sanje60

13. snopci, Vestalka, Smrt Marije
Devce, Marijin otrok30

14. snopci, Sv. Boštjan, Junaska
deklica, Materin blagoslov30

15. snopci, Turki pred Dunajem,
Fajola in Neža30

20. sn

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIHAIL ZOŠČENKO:

LIMONADA

Jaz seveda nisem pijanec. Če tu pa tam pogledam v kozarec, ne pijem mnogo — samo tako radi dostojnosti ali da ne pokvarim vse družbe.

Namah lahko popijem k večjemu dve steklenici, več nikakor ne. — Zdravje ne dopušta. Nekoč za svoj god, sem ga popil pet steklenic.

Toda to je bilo v mladih, krepkih letih, ko je srce strahovito bilo v prsih in ko so mi rojile po glavi različne misli.

A zdaj se staram.

Znanec, veterinarski ranocelnik, tovariš Pilič, me je oni dan pregledoval in, veste, celo ustrašil se je. Zadržal je.

— Vam se pozna popolna devalvacija, — je dejal. — Kje so ledvice in kje mehur, se sploh ne da dognati, — je rekel. — Zelo ste obnošeni, — je dejal.

Hotel sem tega ranocelnika premikastiti, pa se mi je jeza še pravčasno ohladila, da ga nisem.

— Pojdi najprej k dobremu zdravniku, — sem pomislil, — da se prečita, kako in kaj je s teboj.

Zdravnik pa ni našel nobene devalvacije.

— Vaši organi, — je dejal, — so še dokaj v redu. Tudi mehur, — je rekel, — je docela dober in ne pušča vode. Kar se tiče srca, moram priznati, — je dejal, — da je vaše srce naravnost imenitno, celo širše kot bi bilo treba. No, — je rekel, — piti pa le nehaite, sicer vas lahko kar na lepem pobere smrt.

Umreti me pa seveda nič kaj ne mikalo. Živim namreč zelo rad. Saj sem še mlad. Komaj tri križe imam na grbi. Lahko rečem, da sem v polnem cvetu let, sil in zdravja. In srce imam v prsih široko, a glavno je, da mehur ne pušča vode. S takim mehurjem človek pač lahko živi in se veseli življenja. — Pa bo res treba opustiti popivanje, — sem si mislil.

In res sem nehal piti.

Ne pijem in ne pijem več. Eno uro ne pijem, dve uri ne pijem. Ob petih popoldne jo pa mahnem v javno kuhinjo obedovat.

Pojem juho. Lotim se kuhane mesa — pa me prime žeja.

— Namesto ostre pijače naročim kaj mehkega, mineralne vode ali limonade.

Naročim:

— Ej, kdo mi je nosil tu porcije, prinesi mi limonado, pasja dlaka!

Limonado mi prinese seveda na inteligentnem postavku. V steklenici. Natočim si jo čašico.

Napravim požirek in čutim: žganje bo menda. Natočim še. Bogni, žganje. Kaj vraga! Natočim še tisto, kar je ostalo — pravo pristno žganje.

— Prinesi še! — zakričim.

Pokusil sem se enkrat. Nobenega dvoma več — pristno žganje.

Potem, ko sem plačeval, sem pa le omenil to.

— Prinesi še zadnjo steklenko, — sem zaklical navdušeno.

In tako nisem nehal piti. A želja je bila vroča, da bi nehal. Saj bi tudi bil, da ni bilo teh preklicanih okolnosti in priložnosti. Je pač tako — življenje piše svoje zakone in treba se je pokoriti.

VOJAŠKA SILA KITAJSKJE

Vesti z Daljnega vzhoda so to pa tam takšne, da se zdi, da bi se uveljavila sedanja dejanska vojna spremeniti tudi v formalno s tem, da bi Kitajska napovedala Japonski vojno. Če pa je resničen pregovor "si vis pacem, para bellum" (če hočeš mir, pripravi se na vojno), velja na drugi strani prav tako trdno, da tisti, ki hoče začeti vojno, mora biti sposoben za udarni nastop proti sovražniku ali vsaj za uspešen odpor proti njegovim napadom.

Ne v enem ne v drugem pogledu ni sedanja Kitajska sposobna za vojno. Dosedanje operacije v Mandžuriji so to jasno dokazale, posebno pa še zadnje pri Cickarju, kjer so japonski oddelki, ki so šteli da al ne 5—6000 moč, popolnoma razbili in razpršili armado kitajskega generala Ma, ki je razpolagal s 25.000 možmi.

To dejstvo samo je zadosten dokaz, da je ne samo udarna, temveč tudi odprna vrednost kitajske armade minimalna. Temu tudi ne more biti drugače, če se pomisli, da sestavljajo to armado večinoma na slabši elementi kitajskega naroda, kateri so poleg tega še prav slabo opremljeni in oboroženi. Od nekdanje rekrutirane kitajske armade iz banditov in drugih malopridnežev, za katere je bila vojaška služba edini izhod iz bede ali iz bede ali iz banditskega, oziroma potepuškega življenja. Splošne vojaške dolžnosti ni. Pa tudi sicer je individualna vojaška vrednost Kitajca zelo nizka. Kitajska plemena so nebojevita in neodporna. Izjemno delajo le mongolski elementi, toda ravno te je nova politika nankinske vlade v svojem stremeljenju, da si ustvari čisto kitajsko vojaško silo, izločila iz armade.

prizadevajo, da bi organizirale armado po vzoru evropske vojaške organizacije. Že l. 1910. je bilo ustanovljeno vojno ministrstvo, ki je zamislilo velikopotezen načrt. Vsa leto bi se moralo ustanoviti po nekliko novih divizij, ki bi bile opremljene na evropski način. Po tem načrtu bi morala Kitajska razpolagati v l. 1922. s 36 komplementnimi divizijami.

Toda vsa ta reforma je ostala večinoma na papirju. Če se govori v l. 1928. o vojaški sili Kitajske, ki jo sestavlja 114 divizij pehote, dalje 29 brigad in 13 polkov pehote izven divizijskega sestava, 8 divizij konjenice (h katerim naj se prišteje še 4 brigade in dva polka izven divizijskega sestava), ne predstavljajo te izpompatne številke nobene vrednosti, ker gre zopet za divizije, brigade in polke, ki obstajajo večinoma na papirju.

Tudi edince, ki so v resnici konstituirane, so še daleč od popolnosti. Oprema, posebno tehnična, je zelo pomankljiva. Tako je bilo v l. 1928. dotiranih onih 114 divizij pehote samo s 13 polki topništva. Oborožitev je neenotna, tako da predstavljajo orodje prave zbirke vseh mogočih modelov. Kitajska je kupovala v vseh deželah, ne da bi bila istočasno poskrbela za poravljanje in vzdrževanje tega materiala. V isti diviziji se nahajajo čisto puške treh različnih modelov in celo ena in ista baterija ima topeve različnih sistemov. Kitajska sicer razpolaga z nekoliko vojaških arsenalov, toda njihova produkcijska zmogljivost je zadostuje za poravljanje starega materiala. Taki arsenal so v Mukdenu, Tjanfuju, Hankovu, Kantonu in Šanghaju. Te vojaške delavnice, kot rečeno, za proizvodnjo novega vojnega materiala ne zadostujejo. To dejstvo ima posebno hude posledice, ker so l. 1919. vse države razen Rusije in Nemčije ustavile vsak izvoz orožja na Kitajsko.

Vojaska izvežbanost čet je skrajno slaba. Poznavalci kitajske armade pravijo, da so njene jedinice počasne in okorne. V boju se poslužujejo večinoma samo frontalnih napadov. Glede rekrutacije smo že omenili, da splošne vojaške obveznosti ni. Ko potrebuje centralna vlada novih vojakov, ukaže posameznim deželam, da ji morajo dati na razpolago določeno število rekrutov. Rekruti morajo biti 20—25 let stari, imeti predpisano velikost, biti sposobni dvigniti 60 kilogramov, biti dobrega vedenja in poznati svoje prednike do tretjega kolena. Ti rekruti se potem obvežejo za deset let vojaške službe, tri

leta v kadru in sedem let v rezervi. Po prejšnji vojaški postavi so dobivali vojaki po štiri taele na mesec v rezervi v prvem in po en tael na mesec v drugem pozivu. Poleg tega so dobivali starši vsakega vojaka po en tael na mesec ves čas njegove aktivne službe in so bili prosti davkov. V novjšem času so bile vse te ugodnosti — razen mesečne plače vojakov ob času njihove aktivne službe — odpravljene.

Koliko je torej resnična vojaška moč Kitajske? Vojaški strokovnjaki navajajo sledeče številke: okoli 750.000 pušk, 100 tisoč karabink, 2.500 poljskih in 500 gorskih topov, 5 tisoč strojnih pušk. Letalske čete so seveda sele v povojih, tako da so vrsto orožja Kitajska sploh ne razpolaga. Enako velja tudi glede vojnega brodoma.

Če presojamo gornje podatke v luči kitajskih razmer in okoliščin, ki smo jih omenili v prejšnjih odstavkih, pridemo do zaključka, da je kitajska vojna sila zelo pičila. V sled tega ne more ta dežela nikakor misliti na resen odpor proti Japonski in še manj na kakršnekoli ofenzivni nastop. Vojna Kitajske z Japonsko je torej enostavno nemogoča, ker je Kitajska zanjo popolnoma nesposobna. Čim presojamo položaj na Daljnem vzhodu s tega vidika, postane takoj mnogo manj pomemben in nevaren, nego ga predstavljajo dnevno poročila iz Mandžurije in Pariza. In tak bo vsaj do tedaj, dokler ohranijo Rusija, Anglija in Amerika svoje dosedanje stališče nevmešavanja v sedanji kitajsko - japonski vojaški konflikt.

General Čang-hsi-ling je bil v diplomatskih krogih v Pekingu vedno dobrodošel gost. Kot športnik se je lahko meril z vsakim Evropejcem. Živel je v vsem kakor pravi angleški "gentleman". Plesati je znal vse najmodnejše plesne in kakor vsak orientalec je bil tudi en strasten igralec. Pri igri pa ni imel nikdar sreče, ker je bil le preveč predrzen. Nekoč pa je imel vseeno srečo in je obiral nekega bogatega Angleža tako, da je ta moral prodati več svojih posestev v Angliji.

Že od mladih nog pa so ga vzgajali kot bodočega vladarja Mandžurije in njegov oče je mnogo dal na svojega nadarjenega sina. Mladi Čang-hsi-ling je vlada tudi takoj po četrti smrti prevzel. Njegovo prvo povelje pa, ki ga je dal, je bilo to, da je dal dolgoletnega štabnega načelnika svojega očeta in še nekaj generalov postreliti.

Meseca oktobra l. 1930. je prišel Čang-hsi-ling v Nanking, kjer je prisegel zvestobo tamkajšnji narod kitajski vladi. Takrat pa že ni bil več tisti krepki mož, kakoršen je bil prej, ampak je bil že zelo slabo obtežen in splošno so govorili, da ga je uničilo preobilno življenje opija.

Avstralski raziskovalec dr. Bosedow je na svojih potovanjih naletel na narod, ki še nikdar ni videl belokotcev. Ta narod živi v severnem delu notranje Avstralije in Bosedow je mnenja, da živi tam še več takih narodov. Ko so ti domačini zagledali dr. Bosedowa in njegove spremljevalce, so zbežali v svoje taborišče in so splezali na dreve kot opice, da bi se zavarovali pred "belimi strahovi". Neznani narod stoji še na jako nizki kulturni stopinji. Ljudje ne poznajo obleke, žive pa samo od lova. Možje so krepki in visoki, so tudi silno močni in so prav spretni. Bosedow jih je opazoval, kako so naglo plezali po starih pobočjih in ranjeno žival zasledujejo lahko cele ure. Hranijo se z ribami in z mesom divjih živali, uživajo pa tudi kače. Poleg teh narodov v notranjosti Avstralije pa je našel dr. Bosedow tudi bogata ležišča raznih rud.

Če nadaljujem z delom, mi je šlo nekaj časa še precej dobro. Nankar se mi zazdi, da je les nekam trši postal. Ko sem zbral več moči in krepkeje pritiskal s sekuro, se mi ukreše na stotine isker! — Stoj! zavpije eden izmed tovarišev. — Ali ne vidiš, da udrihaš po železu? Kaj ti nisem povedal, da pazi? Pogledam na rezilo sekire, in sem se kar ustrašil.

Odlomek iz članka, objavljenega v Kolidarju, o slovenskih gozdarjih zaposlenih v gozdu pri Soissons, kjer so se tekom svetovne vojne vrátili najhujši boji.

ZNAMENITI KITAJCI

Stari kitajski maršal Čang-tso-ling, ki je pred leti neomejeno vladal nad Mandžurijo, je postal leta 1928. žrtev velike železniške nesreče; ljudje so takrat splošno govorili, da so Japonci nalašč poškodovali železnico, da bi spravili spoti mandžurskega mogotca. Za njegovega naslednika so po maršalovi smrti izvolili visoki častniki njegovega sina Čang-hsi-janga, ki je bil tedaj v Pekingu, glavnem mestu Kitajske, kot poveljnik mandžurskih čet jako znana osebnost, ker je vedno hodil po ulicah sam in peš, ne pa kakor njegov oče, ki se je vozil vedno le v oklopnem avtomobilu, ki ga je spremljal močan konjeniški oddelček. Njegova obleka, ki jo je nosil v Pekingu, pa je bolj spominjala na poklicnega jezdeca, kakor pa na generala in na najbolj mogočnega poveljnika čet na Kitajskem.

General Čang-hsi-ling je bil v diplomatskih krogih v Pekingu vedno dobrodošel gost. Kot športnik se je lahko meril z vsakim Evropejcem. Živel je v vsem kakor pravi angleški "gentleman". Plesati je znal vse najmodnejše plesne in kakor vsak orientalec je bil tudi en strasten igralec. Pri igri pa ni imel nikdar sreče, ker je bil le preveč predrzen. Nekoč pa je imel vseeno srečo in je obiral nekega bogatega Angleža tako, da je ta moral prodati več svojih posestev v Angliji.

Že od mladih nog pa so ga vzgajali kot bodočega vladarja Mandžurije in njegov oče je mnogo dal na svojega nadarjenega sina. Mladi Čang-hsi-ling je vlada tudi takoj po četrti smrti prevzel. Njegovo prvo povelje pa, ki ga je dal, je bilo to, da je dal dolgoletnega štabnega načelnika svojega očeta in še nekaj generalov postreliti.

Meseca oktobra l. 1930. je prišel Čang-hsi-ling v Nanking, kjer je prisegel zvestobo tamkajšnji narod kitajski vladi. Takrat pa že ni bil več tisti krepki mož, kakoršen je bil prej, ampak je bil že zelo slabo obtežen in splošno so govorili, da ga je uničilo preobilno življenje opija.

OSAMLJEN NAROD

Avstralski raziskovalec dr. Bosedow je na svojih potovanjih naletel na narod, ki še nikdar ni videl belokotcev. Ta narod živi v severnem delu notranje Avstralije in Bosedow je mnenja, da živi tam še več takih narodov. Ko so ti domačini zagledali dr. Bosedowa in njegove spremljevalce, so zbežali v svoje taborišče in so splezali na dreve kot opice, da bi se zavarovali pred "belimi strahovi". Neznani narod stoji še na jako nizki kulturni stopinji. Ljudje ne poznajo obleke, žive pa samo od lova. Možje so krepki in visoki, so tudi silno močni in so prav spretni. Bosedow jih je opazoval, kako so naglo plezali po starih pobočjih in ranjeno žival zasledujejo lahko cele ure. Hranijo se z ribami in z mesom divjih živali, uživajo pa tudi kače. Poleg teh narodov v notranjosti Avstralije pa je našel dr. Bosedow tudi bogata ležišča raznih rud.

Če nadaljujem z delom, mi je šlo nekaj časa še precej dobro. Nankar se mi zazdi, da je les nekam trši postal. Ko sem zbral več moči in krepkeje pritiskal s sekuro, se mi ukreše na stotine isker! — Stoj! zavpije eden izmed tovarišev. — Ali ne vidiš, da udrihaš po železu? Kaj ti nisem povedal, da pazi? Pogledam na rezilo sekire, in sem se kar ustrašil.

Odlomek iz članka, objavljenega v Kolidarju, o slovenskih gozdarjih zaposlenih v gozdu pri Soissons, kjer so se tekom svetovne vojne vrátili najhujši boji.

ŽELODČNO ZDRAVILO ZADNJE ŠTIRI GENERACIJE

"Cicero, III., 25. okt. 1931. — Trinerjevo grenko vino se je rabilo v naši družini že zadnje štiri generacije in mi nimamo dovolj besed za njega hvalo. Mi ga priporočamo vsem našim prijateljem, ki trpe vsled zgage apetita, zaprtice, glavobola. — Trinerjevo grenko vino je najboljši prijatelj. — Vaša, Mrs. Anna Urban."

TRINERJEVO GRENKO VINO

čisti in urejuje čreva, jih vsposobi za redno dnevno odpravo vseh strupov nabranih v telesu in ojača odpornost napram napadom raznih bolezni.

Ako se ostanke redno očisti, tedaj ste veliko manj v nevarnosti proti prehladam. To je zelo važno v mesecu decembru, ko se nismo privajeni zime in še posebno letos bo Trinerjevo grenko vino zelo dobro za vsakega, ker vam da energijo, ki je neprecenljive vrednosti v dneh ekonomske tmine.

Vsak lekarnar ga prodaja, veliko zdravnikov ga priporoča. Malo ali veliko steklenico — ako ga nemorete dobiti v vaši sosesčini, pišite na Joz. Triner Co., 1333 S. Ashland Avenue, Chicago, Ill. (Adv.)

BOGASTVO VZHODNE INDIJE

Velika Britanija, ki je danes gospodarica Indije, meri 250.000 kvadratnih kilometrov in ima 45 milijonov prebivalcev. Indija pa meri skoraj 5 milijonov kvadratnih kilometrov (torej 10 krat toliko kakor Velika Britanija) in ima 350 milijonov prebivalcev (torej je 8 krat toliko kakor Velika Britanija).

Razmerje med Anglijo in Indijo se je zlasti po vojni silno izpremenilo. Te izpremembe so večinoma gospodarskega značaja.

Že pred vojno je bilo v Indiji precej fabrik; nihče pa ni verjel, da bi se mogla industrija v Indiji prav razviti. Od najbolj važnih industrijskih izdelkov ni bilo treba plačevati nobene carine in Anglija je dobavljala Indiji skoro dve tretjini potrebnih in industrijskih izdelkov, dočim je bila industrija v sami Indiji precej visoko obdavečna.

Med vojno pa je bil dovoz industrijskih izdelkov iz Anglije v Indijo skoro nemogoč. Ker pa so Indijci rabili mnogo industrijskega blaga za svoje vojake, so začeli ustanavljati v celi deželi nove fabrike, ki so delale vse z ogromnimi dotoki, kajti potreba je bila povsed velika. Velik kapital se je začel družiti v mogočne družbe, število delavcev pa je stalno naraščalo.

Nekaj števil: število predilnih strojev za bombaž se je dvignilo od l. 1913. do l. 1929. od 5 na 9 milijonov. L. 1913. so nakopali 16 milijonov ton premoga, l. 1929. pa že 23 milijonov. Produkcija surove svile se je v teh letih poestorila. Predilnih strojev za juto je bilo l. 1913. komaj 21.000 v rabi, danes pa jih je nad 50.000. Jekla so izdelali l. 1913. le 63.000 ton, sedaj pa je to število poskočilo skoraj na pol milijona ton.

Ni torej čudno, da angleške jeklarne in predilnice napredek Indije v industriji neprijetno občutijo. Samo v mestu Bombay je danes

nad 1700 fabrik, kjer je zaposlenih okoli 400.000 delavcev. Dve tretjini od teh fabrik predeluje bombaž. Mesto Kalkuta pa je središče industrije za juto.

Tega čista novega gospodarskega položaja Indije Angleži dolgo niso hoteli priznati.

Kako močno pa se bo Indija še razvila, se vidi iz tega, da ima Indija v svoji zemlji še skoraj 70 milijard ton premoga, in najmanj za 27 milijonov konjskih sil vodne sile. Poleg tega dobi v Indiji skoro vse rude, kar jih industrija potrebuje. Pa tudi delavcev ne bo zmanjkalo, ker se prebivalstvo Indije zelo množi.

Dandanes živi res da še 70 odstotkov Indijcev od kmetijstva, toda dežela se razvija brez dvoma v pravcu vedno večje industrializacije. Anglija bo morala enkrat uvideti, da je za Indijo čim večja samostojnost življenjska potreba.

DIJAŠKI NEMIRI

NA POLJSKEM

V Lvovu in Krakovu je ponovno prišlo do velikih demonstracij in protestnih zborovanj akademikov. Akademiki so napadli židovske dijakke, posebno na medicinski fakulteti. Pragnali so jih iz predavalnih prostorov in klinike, na ulici se je borba nadaljevala. Nad 30 oseb je bilo težko ranjenih. Velikemu številu policije se je posrečilo omejiti izgrede.

V Vilni se je vršil pogreb akademika Waclawskega, ki je bil ubit v pokoljih z židovskimi študenti. Nad deset tisoč ljudi se je udeležilo pogreba, na katerem je prišlo do ganljivih prizorov. Le največjemu naporu policije in večjašča je zahaljala, da ni prišlo do novih progromov proti židom. Na vseh poljskih univerzah vlada zelo napeto razpoloženje.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem posla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnovijo. —

Uprava "G. N."

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

SLOVENSKI GOZDARJI V FRANCIJI

† NAZNANILO in ZAHVALA

S potrtim srcem naznanjam znanec in prijatelj zlastno vest, da je dne 13. novembra 1931. dopoldan, bil ubit v premoregovu, moj preljubi sin

Joseph Brenc

Rojen je bil leta 1908. v Lloydell, Pa. Pogreb se je vršil 15. novembra t. l. iz hiše žalosti na katoliško pokopališče v Dunio, Pa., ob velikanski udeležbi sorodnikov, znancev in prijateljev. Dožnost nas vže, zahvaliti se vam vsem, ki ste ga obiskali, čuli ob mrtvaškem odru, nas tolažili in ga spremlili k zadnjemu počitku. Lepa hvala društvu S. Gregorčič št. 60 SNPI, in društvu sv. Petra in Pavla št. 35 JSKJ v Lloydell, Pa., kojih član je bil pokojnik, za darovane vence. Zahvalim se vsem, ki ste darovali vence in cvetlice: A. Brenc, M. Brenc, M. A. Ivandić, S. J. Milavec, bratranec F. Korčec, Franciška Ivandić, družina John Milavec, sestrična M. J. Liković, H. Jereb, F. Ilaršič, R. Jerman, E. Liković, družina Vidmar, družina Matičić.

Lepa hvala bratu I. Matičić, bratranču J. Selan, F. Ilaršič, ki so prinesli cvetlice iz Clevelanda in West Virginije; bratu J. Keržec in družini Sluga. Hvala vsem, ki so prišli tako daleč obiskati ga in spremit ter onim, ki so dali avtomobile brezplačno na razpolago. Torej še enkrat naša iskrena hvala vsem, kateri ste prišli od blizu in daleč v teh žalostnih dneh; ki ste nas tolažili in nam pomagali.

Tebi, dragi moj sin in brat, bodi Ti lahka ameriška zemlja. Počivaj v miru v tistem grobu, katerega Ti bomo s cvetjem posejali in enkrat tudi zraven Tebe spali. Srečno, sinko!

Žalujoči ostali:

JOSEF BRENC, oče; ALOZIJA BRENC, mati; ANTON, KAROL, LOUIS, bratje; MILDRED, AVUGUSTINA, MATILDA IVANČIČ, LEONA MILAVEC, sestre.

Lloydell, Pa., Box 57.

Pomladni Sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

25

(Nadaljevanje.)

Pazno pogleda Stranski svojega prijatelja. Nato pa pravi majaj z glavo:

— Veste kaj, Wolf, meni se ne zdi prav. Ne morem vam čestitati po vsakdanjem načinu, — toda srečo v pravem pomenu besede vam privoščim iz celega svojega srca. — In s skrbnim obrazom mu stisne roko.

— Povejte mi, kako ste se rešili onega malega dekleta, — nadaljuje Stranski, — tudi ona gotovo ve o celi stvari.

Razburjen hodi Wolf po sobi.

— Stranski da me po tem vprašate! To dekle, — o, to dekle — saj veste, kako sem jo ljubil, — in potem tako delati z menoj — v naglih besedah pove prijatelju dogodek na pokopališču — in na Marijino zvestobo bi bil zidal hiše!

— Ker je bila senca proti njej, pa greste z glavo skozi steno in se zaročite z drugo, ne da bi dali ubogemu dekletu priložnost, da se opraviči. Wolf, kaj takega ne bi bil mislil o vas. Dekle, kot je Marija Winterjeva, ne laže. Takoj bi šel k njej in bi zahteval, da vse pojasni.

— Stranski, zdaj je ne poznam več! Zdaj govorite tako lepo o nji, medtem ko me prej niste mogli dovolj svariti pred njo! Zdaj ji bolj zaupate, kot sem ji jaz, ko mi je bila najljubša na svetu, ravno tako, kot bi vedeli, da ni kriva! Ali ne govori vse za njeno nezvestobo? Piše mi in pri vsem tem je na istem mestu z drugim.

— Ali ni mogel ta "drugi" biti kak njen sorodnik ali celo njen brat? — vpraša Stranski pomembno.

Razburjen skoči Wolf pokonci.

— Nemogoče, — zavpije — nikdar mi ni povedala, da ima kakga brata.

— Mogoče ima vzrok, da se ga sramuje —
— Nikar me ne razpenjajte na tezalnico. Vi nekaj veste; imejte usmiljenje in povejte. — In do skrajnosti razburjen prime Wolf prijatelja za ramo.

— Najprej bodite popolnoma mirni! Tako, Wolf, bodite pametni! Torej, povedala vam je nekaj o svoji družini, kar je tudi vse res. In razumljivih vzrokov pa vam je zamolčala, da ima brata, ki je zelo nadarjen, toda še bolj lahkomisljen. Spočetka je študiral zdravilstvo, potem je presedlal, ker mu to učenje ni ugajalo in tako je postal trgovec. V trgovini, kjer je bil v službi, je poveljil gotovo vsoto denarja, zaradi česar je moral dve leti sedeti v ječi. Zdaj je klovni v nekem cirkusu. Zdaj razumete, da se je ubogo dekle balo vam o povedati.

— In to je vse res, prav gotovo res? — vpraša Wolf s težkim glasom. Nato vzame Marijino pismo izpod knjige. — Tukaj, ravno prej, predno ste vi prišli, sem prejel to-le pismo, pa ga še nisem prebral.

— Preberite ga sedaj in nikar ne odlašajte.

Wolf obrača pismo v roki, nato zmaje z glavo in reče:

— Prej mi še povejte, od kod veste vse to tako natančno. Gotovo vam je naročila, da mi to poveš, prosila, da rečete kako bledo za njo.

— Vi niste dovolj pametni, Wolf, — pravi Stranski srdito. — sram naj vas bo! Dobro veste, da sem ravno sedaj prišel iz mesta, kjer igra njen brat v cirkusu. S svojim bratrancem sem obiskal cirkus, ogledava si vse in običajno tudi konjski hlev. Tam zagledam lepega mladca, čegar obraz je takoj spomnil na malo Marijo Winterjevo. Hotel sem priti z njim v pogovor, kar ni bilo težko. Bil je ravno v najzibljivejšem pogovoru z neko plesalko. Saj me poznate, Wolf, od obeh sem kmalu izvedel, kar sem hotel vedeti. Plesalka ni prav nič zakrivala njegove preteklosti in še celo bahala se s tem iz kako visoke knežje rodovine prihaja klovni. Nekaj o tem sem izvedel že prej od vas in to kar sem izvedel tam, sem zvezal oboje skupaj. Ko sem poizvedoval, sem mislil na vas.

Medtem ko je Stranski govoril, je imel Wolf svojo glavo zakopano v svojih rokah in je nemo strmел pred se. Izgledalo je, kakor da ne posluša.

— Wolf, ali nečete sedaj brati njenega pisma? — ga opominja Stranski. — Sicer pa moram iti, nimam mnogo časa. Samo pogledati sem hotel pri vas.

— Ako je vse to resnica, kako sem tedaj svojo ljubljeno Marijo žalil, — pravi Wolf tiho. Odpre pismo in ga naglo prebere. Nato se zasmeje, rekoč: — Tukaj, Stranski, berite, da veste, kako slab človek sem!

S tem izroči pismo Stranskemu. Ker je bilo pismo pomočeno s solzami, ga je bilo težko brati. Wolf sklone glavo in zadušeno ihtenje stresa njegovo telo. Stranski prebere pismo, nato pa žalostno pogleda svojega prijatelja.

Roko položi na njegovo ramo in reče:

— Reče: vsakemu človeku gre v življenju nekaj narobe. Skušajte vse to premagati in ne vzemite cele zadeve preveč tragično. Zdaj pa moram iti, mogoče pridem pozneje zopet.

Stranski odide, ker je vedel, da je za njegovega prijatelja najboljše, ako je nekaj časa sam.

— Reče, — govori pri odhodu sam s seboj, — kako se mi smilijo. Tedaj tudi še to! Skoro sem si tudi mislil. In to dekle, kako bo to prenesla? Vrag vedi, zakaj jo imam tudi jaz tako rad.

Wolf je komaj slišal, da je Stranski odšel. Še vedno je ležal na divanu. Konečno vstane. Zopet vzame pismo, ki je prijatelj položil na mizo, in ga še enkrat prebere.

— Uboga revica, — govori Wolf, — ali mi moreš oprostiti? Kako sem mogel nad teboj le en trenutek dvomiti? Ta lep obraz ne more lagati! Stranski ima prav! Samo, da bi še enkrat mogel govoriti s teboj!

Marija mu je pisala v lepi, dasi malo nagli pisavi:

Moj ljubi Wolf!

Ali Te smem še tako imenovati? Samo sedaj mi še to dovoli in poslušaj mojo opravičbo.

Kako so me Tvoje vrstice zabolele! Komaj sem mogla vrjeti, da si mi Ti pisal tako trde besede. Kaj sem Ti storila, da mi tako prideš nasproti? Saj veš, kako nepopisno Te ljubim!

Zavreči me hočeš, kot kako igračo, na kateri si zadovoljil svoje poželenje. Jaz sem bila Tvoja ljubica, gospodična Ulrihova pa bo Tvoja soproga! Da, vem, da si z njo zaročen, dasiravno si mi tolikokrat rekel, da je ne moreš ljubiti in trpeti!

Wolf, ničesar Ti ne maram očitati. Saj si vedel, kaj delaš. Rekla sem Ti tudi večkrat, da iz nju obeh ne bo nič — jaz nisem primerna za Tebe, blestečega častnika. Toda bi mi bil vsaj poprej povedal, da je med nama vse končano.

Ni Ti bilo treba presenetiti me z onim krutim dejstvom in mi še očitati nezvestobo. To očitanje mi je razparalo srce. Vem, da se Ti je moja navzočnost na pokopališču zdela nad vse čudna, ko sem Ti odpisala, da ne morem priti, toda

razmere so me prisilile do te tajnosti, ker nisem imela moči, da bi povedala resnico. Toda Tvoje zaupanje v mene bi moralo biti saj tako veliko, da me ne bi obsodil, ne da bi me bil vprašal.

Zato poslušaj, Wolf! S Teboj sem govorila o svoji družini, zamolčala pa sem Ti, da imam še enega brata, ki pa je zasel na slaba pota in ki je bil celo v ječi.

Pred nekaj dnevi sem prejela od njega pismo, ki je bilo prvo po dolgem času in v katerem mi sporoča, da me mora na vsak način obiskati. Kaj sem mogla storiti? Pričakovala nisem nič dobrega. V stanovanju ga nisem mogla sprejeti — saj mi ne bi bil nikdo verjel, da je moj brat. Tako sem šla z njim na pokopališče, ker sva bila tam najbolj na varnem. Bil je zelo potr, prosil me je za denar, da mu naj pomagam, da bo zopet postal dostojen človek, kajti vloga klovna v cirkusu je mrzil. Kaj drugega tudi ni mogel začeti, kajti navzlic njegovemu prizadevanju ga zaradi njegove kazni nikdo ne bi hotel sprejeti v službo.

Smilil se mi je, saj je vendar moj brat. Obljubila sem mu, da mu bom pomagala, ako mi obljubi, da me nikdar več ne obišče in da se zares poboljša. Naslednji dan sem mu poslala hranilno knjižico in je takoj zopet odpotoval. To je bilo vse.

Kolikokrat sem se pripravila, da Ti povem o Feodornu, pa nikdar nisem mogla; tako me je bilo sram. Tudi nisem hotela onih ur, ko sem bila skupaj s Teboj, greniti s takimi spomini. Zato sem molčala. In to je ves moj greh!

Upam, Wolf, da mi boš vjel. Nikdar pa ne poskušaj več meni se približati. Ne morem Te več videti. Nisi več prost — druge si last sedaj! Ne maram Te v to zapeljati, da bi napravil kaj, kar bi bilo proti Tvoji dolžnosti kot ženini. Za ure sreče, ki si mi jih dal, se Ti zahvaljujem. Spomin na te ure mi bo v bodočem samotnem življenju edini svetli žarek. Vsak dan, moj Wolf, bom prosila ljubega Boga, da bi bil kar najbolj srečen!

Zdravstvuj, moj Wolf, in Bog Te naj varuje!

Marija.

(Dalje prihodnjič.)

ŽRTVE ZDRAVNIŠKE VEDE

Razvoj človeštva zahteva mnogo žrtv, posebno na polju moderne medicine. Znanstveni svet se še dobro spominja junaške smrti praškega zdravnika dr. Horak. Proučeval je bacile tuberkuloze. Pred dvema letoma se je sam okužil z njimi in umrl. Izreza si je bil kos kože, da bi lahko točno proučil učinek tuberkulozne injekcije. Tuberkulozni bacili so se na nepričakovano hitro razširili na druge dele telesa. Mladič učenjak je še točno zabeležil rezultate svojih opazovanj, potem je pa hladnokrvno obračunal z življenjem.

Sličan poskus je napravil tudi nemški zdravnik dr. Kurtzahn. Operativnim potom si je dal napraviti nabrekli raka in potem se je sam lečil, da bi na lastnem telesu preizkusil svojo metodo. Žal pa ni znano, kakšen je bil konec njegovega poskusa. Leta 1748 ko je bil že odkrit, ne pa še preiskani kloroform, je povabil edinburški profesor Young Simpson svoja dva asistenta na večerjo. V vino si si nakapali nekaj kapljic kloroforma in komaj so vino popili, so se zgrudili. Navzoče dame so začele klieti na pomoč, toda bilo je že prepozno. Vsi trije so umrli.

Na Dunaju je postal žrtev zdravniške vede prof. Guido Holzknecht. Skrivnostni žarki X, ki je z njimi eksperimentalni, da bi

lajšal trpečim bolečine, so mu pristrigili nit življenja. Na drugi dunajski kliniki je umrl mučniški smrti mladi asistent dr. Fr. Mueller. Malomarni uslužbenec je razbil steklenico z bacili kuge. Ves laboratorij je bil kmalu okužen. Posledice so bile lahko ugodne. Zato je začel dr. Mueller sam čistiti laboratorij. S pomočjo enako junaške strežnice je strgal vso noč slikarstvo sten in oba sta se okužila. Dokler je še mogel gibati, je dr. Mueller zabeležil vse štadije v razvoju grozne bolezni. Konečno je pa obrnjen k šteni, da bi s svojim dihanjem ne okužil drugih zdravnikov, podlegel v brezupnem boju s črno smrtjo.

Žrtev radija, čigar izžarevanje lahko postane smrtno, je postal tudi francoski učenjak prof. Bergeon v Bordeauxu. Košček za koščkom so mu morali rezati ude s telesa. Kljub temu je pa nadaljeval svoje delo in strašne bolečine mu je lajšala zavest, da njegova žrtev ne bo zaman. Roentgenove opeklene so zahrbtnje; ne vidijo se takoj, organizem razjede počasi, toda sigurno. Količino je zdravnikov, ki jim manjka eden ali pa več prstov na roki! Vsak zdravnik, ki dela z radijem, je stalno izpostavljen nevarnosti, da postane žrtev zdravniške vede.

V Arkansasu živi lajik zdravniške vede W. Baerg. Dolga leta

je proučeval pik in ugriz strupenih živali. Delal je poskuse s kačami, strupenimi muhami, pajki itd. Sam se je dal ugrizniti zloglasnemu bananovemu pajku. Trpel je srašne muke, končno se je pa sam izlečil, a medicinsko vedo je obogatel z važnimi ugotovitvami glede te vrste zastrupljenja.

Ni torej res, da naša doba ne pozna junakov. Žive med nami in čisto tvegaajo za trpečega bližnjega najdražje, kar imajo, svoje življenje.

ZLOČINEC, KI POŽIGA GO- SPODARSKA POSLOPJJA

16. novembra zvečer je bil v Čerinceh pri Dravogradu, kakor se domneva, podtaknjen ogenj v gospodarskem poslopju graščaka Kirschnerja. Poslopje je bilo v hipu plamenih. Domači in dravograjski gasilci so mogli rešiti samo živino in erodje, velika zaloga sena, slame in drugih pridelkov skupaj z velikim gospodarskim poslopjem pa je do tal pogorela. Le s težavo so mogli obraniti pred ognjem sosednja poslopja. Nastala škoda znaša preko 80.000 dinarjev, in ni v celoti krita z zavarovalnino.

Kdo je ogenj podtaknil, se doslej še ni dalo ugotoviti. Gotovo pa je moral to storiti isti zločinec, ki je zažgal letos tudi že štiri druga gospodarska poslopja v takojšnji okolici.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA

Ženske na Španskem so dosegle z volilno pravico zopet velik uspeh. Zdaj imajo ženske volilno pravico že v 33 državah. Države s špansko govorečim prebivalstvom so glede enakopravnosti žensk v primeri z drugimi državami zaostale. Samo južnoameriška država Ecuador se lahko ponaša z naprednostjo svojih državljanek španske narodnosti, ki imajo enake pravice, kakor moški. V Argentini in Braziliji imajo ženske volilno pravico samo izjemoma. Nova Zelandija je bila prva država, ki je priznala ženskam volilno pravico že leta 1893. Devet let pozneje ji je sledila Avstralija, ki je priznala svojim državljankam popolno enakopravnost z moškimi ne samo kar se tiče volilne pravice, temveč tudi v političnem življenju. Leta 1905 je sledila promerni Avstralije Finska, leta 1913 Norveška, leta 1915 Danska in leta 1918 Švedska.

Druge države, kjer so si priberele ženske enakopravnost z moškimi, so sledile šele po vojni. Med nje spadajo Čehoslovaška, Avstrija, Poljska, Madžarska, Kanada, Latvija, Estonika, Litva in Luxemburg. V nekaterih državah so dobile ženske samo delne pravice. Tako volijo v Belgiji in Grčiji ženske samo v občini, zastopke. V nekaterih pokrajinah Indije imajo ženske volilno pravico od leta 1924.

5. decembra: Europa, Cherbourg, Bremen, Leviathan, Cherbourg
8. decembra: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
9. decembra: President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg, Deutschland, Cherbourg, Hamburg
11. decembra: Ile de France, Havre, Berengaria, Cherbourg
12. decembra: Roma, Napoli, Genova

15. decembra: Bremen, Cherbourg, Bremen, New York, Cherbourg, Hamburg, New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
17. decembra: Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
19. decembra: St. Louis, Cherbourg, Hamburg
22. decembra: Vulcania, Trst
23. decembra: President Harding, Cherbourg, Hamburg, Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
26. decembra: Aquitania, Cherbourg
28. decembra: Europa, Cherbourg, Bremen
30. decembra: Hamburg, Cherbourg, Hamburg

POZOR, ROJAKI

Is naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošila. Ne čakajte toraj da se Vas opominja, temveč obno vite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushlin

COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verblich
Chicago, Joseph Blush, J. Bevil
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich
J. Zalel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
Waukegan, Jože Zelenc
KANSAS
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar
MARYLAND
Steyer, J. Černe
Kittimiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Peschel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Pcvše
Virginia, Frank Hrvatic
MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj
MONTANA
Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick

NEW YORK
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, Frank Masle

OHIO

Barberton, John Balant, Joe H. Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik, Frank Zadnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kurše
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakš
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobek
Broughton, Anton Ipavec

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot s potovanjem na ogranah parnikov:

ILE DE FRANCE 11. dec.; 30. jan. (10 P.M.) (12.05 A.M.)

P A R I S 15. jan.; 14. maj (10 P.M.) (12.05 A.M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsekdo je v posebnih kabini z vsami modernimi idobnostmi. — Pijača in slava franoska kuhinja, izredno nizke cene. Vprašajte kateregakopoblaščenega agente ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro. vanek
Crafton, Fr. Machek
Export, G. Previč, Louis Zupan, čič, A. Skerlj
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Homer City in okolico, Frank Fe. renchack
Irwin, Mike Paushek
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz

Krayn, Ant. Tauzelj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Zust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakše, V.nc. Arb.
J. Pogacar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdire
Steelton, A. Hren
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schiffer
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peternej

UTAH
Helper, Fr. Krebs

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren
Sheboygan, John Zorman

WEST ALLIS
Frank Skot

WYOMING

Rock Springs, Louis Taucher

Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo. Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za četrt leta \$1.50. New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evropo je \$7. za celo leto.

Koledar za l. 1932...

VSEBUJE poleg spisov dveh naših najboljših opazovalcev—Marka Rupnik in Franka Troha —dosti čtiva za ljubitelje povesti; tudi več zanimivih člankov, tehničnih razprav in drugih zanimivosti. Bogato je ilustriranih več člankov s slikami, ki bodo vsakega zanimali.

Cena
50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE.

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE